

REZUMAT

DEPENDENȚA DE INTERNET ȘI NIVELUL DE PARTICIPARE
LA SPIRITUALITATEA CREȘTINĂ LA ELEVII DIN LICEUL
TEOLOGIC ADVENTIST ȘTEFAN DEMETRESCU DIN
BUCUREȘTI ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018

de

Dănuț Bărcăcianu

Coordonator principal: Victor Korniejczuk

REZUMATUL TEZEI DE MASTER

Universitatea Montemorelos

Facultatea de Educație

Titlul: DEPENDENȚA DE INTERNET ȘI NIVELUL DE PARTICIPARE LA SPIRITUALITATEA CREȘTINĂ LA ELEVII DIN LICEUL TEOLOGIC ADVENTIST ȘTEFAN DEMETRESCU DIN BUCUREȘTI ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018

Cercetător: Bărcăcianu Dănuț

Coordonator: Victor Korniejczuk, Doctor în Educație

Data: Iulie 2020

Problema

Această lucrare și-a propus să cerceteze dacă există o relație între dependența de internet și nivelul participării la spiritualitatea creștină, în rândul elevilor adventiști ai Liceului Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Metodologia

În scopul stabilirii existenței unei relații semnificative între variabilele studiate, elevilor li s-a cerut să completeze Scala Profilului Participării Spirituale Creștine la care au răspuns un număr de 282 subiecți și Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului la

care au răspuns un număr de 282 subiecți. Analiza acestor date a constat în aplicarea probei MANOVA.

Rezultate

În urma aplicării chestionarelor și a efectuării analizei statistice, s-a constatat că nu există o relație între dependența de internet și nivelul participării la spiritualitatea creștină, în rândul elevilor adventiști care studiază în Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Concluzii

Se constată că nivelul spiritual al elevilor din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018 este unul bun, iar nivelul dependenței de internet este scăzut.

Universidad de Montemorelos

Facultad de Educación

DEPENDENȚA DE INTERNET ȘI NIVELUL DE PARTICIPARE
LA SPIRITUALITATEA CREȘTINĂ LA ELEVII DIN LICEUL
TEOLOGIC ADVENTIST ȘTEFAN DEMETRESCU DIN
BUCUREȘTI ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018

Teză
prezentată ca cerință parțială
pentru obținerea titlului de
Master în Educație

de

Dănuț Bărcăcianu

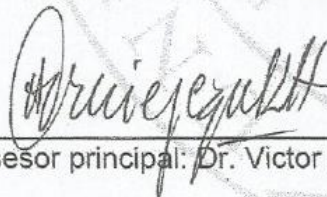
Iulie 2020

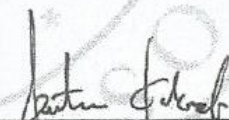
DEPENDENȚA DE INTERNET ȘI NIVELUL DE PARTICIPARE
LA SPIRITUALITATEA CREȘTINĂ LA ELEVII DIN LICEUL
TEOLOGIC ADVENTIST ȘTEFAN DEMETRESCU DIN
BUCUREȘTI ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018

Tesis
presentada en cumplimiento parcial
de los requisitos para el título de
Maestría en Educación

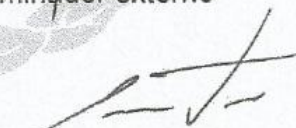
por
Danut Barcicianu

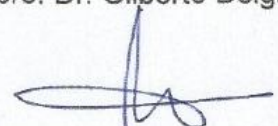
APROBADA POR LA COMISIÓN:

Aseñor principal: Dr. Victor Korniejczuk

Mtro. Daniel Gutiérrez Colorado,
Examinador externo

Miembro: Dr. Gilberto Delgadillo

Dr. Ramón Andrés Díaz Valladares,
Director de Posgrado e Investigación

Miembro: Dra. María Goga

1° de julio de 2020
Fecha de aprobación

CUPRINS

LISTA TABELELOR.....	vi
Capitolul	
I. INTRODUCERE.....	1
Antecedente.....	1
Ipoteza.....	3
Problema.....	3
Întrebarea cercetării	4
Obiectivele cercetării	4
Importanța și justificarea studiului.....	5
Limitări și delimitări.....	6
Fundamente teologico–filosofice.....	6
Profilul adolescentului adventist din România.....	8
Definirea termenilor.....	10
II. REVIZIA BIBLIOGRAFICĂ.....	11
Introducere.....	11
Dependența de internet.....	11
Prevalența dependenței de internet.....	13
Dependența de jocuri video.....	15
Dependența de internet – Diferențe de gen.....	16
Influențele dependenței de internet	17
Participarea la spiritualitatea creștină	18
Definirea spiritualității.....	18
Participarea la spiritualitatea creștină în Biblie	20
Spiritualitatea în istoria creștinismului.....	22
Spiritualitatea la adolescenți	23
Internetul și spiritualitatea adolescenților.....	24
III. METODOLOGIE.....	27
Introducere.....	27
Tipul de cercetare.....	27
Participanți și eșantion	28
Instrumentele de cercetare.....	28
Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului	28

Profilul Potențialului Spiritual Creștin	29
Variabilele	30
Operaționalizarea variabilelor	31
Dependența de internet.....	31
Participarea la spiritualitatea creștină.....	31
Relația cu Dumnezeu.....	32
Relația cu semenii.....	32
Analiza datelor	33
Ipoteze nule	34
Procedura de strângere a datelor	34
 IV. REZULTATE	 35
Introducere	35
Caracteristici demografice.....	35
Analiza fiabilității.....	36
Descrierea variabilelor	36
Nivelul de participare la spiritualitatea creștină.....	36
Dependența de internet.....	39
Testarea ipotezei.....	42
Ipoteza nulă 1	41
Ipoteza nulă 2	41
Analize suplimentare.....	42
 V. DISCUȚII, CONCLUZII, IMPLICAȚII ȘI RECOMANDĂRI.....	 44
Introducere.....	44
Rezumat.....	44
Discuții.....	46
Implicații.....	47
Implicații pentru sistemul liceal adventist de educație din România..	47
Implicații pentru consilierea și orientarea profesională a tinerilor	48
Implicații pentru educația copiilor	49
Concluzii	50
Recomandări.....	50
Recomandări pentru elevi	50
Recomandări pentru instituțiile liceale de învățământ adventiste	51
Recomandări pentru cercetări ulterioare	51
 Anexe	
A. CHESTIONAR DE FOLOSIRE PROBLEMATICĂ A INTERNETULUI	53
B. PROFILUL POTENȚIALULUI SPIRITUAL CREȘTIN.....	57
C. DESCRIEREA EȘANTIONULUI	66

D. ANALIZA FIABILITĂȚII	67
E. STATISTICILE DESCRIPTIVE	68
F. TESTAREA IPOTEZELOR	69
G. CORELAȚII	70
REFERINȚE.....	79

LISTA DE TABELE

1. Operaționalizarea ipotezei și a variabilelor.....	33
2. Distribuția elevilor în funcție de vârstă.....	36
3. Statisticile descriptive pentru scorul global de spiritualitate.....	37
4. Statisticile descriptive ale variabilei participarea la spiritualitatea creștină, subdomeniul relația cu Dumnezeu, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei.....	40
5. Statisticile descriptive pentru variabila participarea la spiritualitatea creștină, subdomeniul relația cu semenii, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei.....	41
6. Statisticile descriptive pentru scorul global al dependenței de internet, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei	42

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

Antecedente

De-a lungul ultimelor două decenii, a existat o creștere semnificativă a utilizării internetului în viața umană (Global Internet Report, 2016). Cu această evoluție continuă, utilizatorii de Internet sunt în măsură să comunice din orice parte a globului, pentru a face cumpărături online, să-l utilizeze ca mijloc de educație, să lucreze sau să învețe de la distanță dar și pentru a efectua tranzacții financiare.

Din păcate, această dezvoltare rapidă a internetului are și un impact negativ în viața oamenilor, fapt ce conduce la diverse fenomene, cum ar fi dependența de internet, hărțuirea pe internet, pornografie online, sinucidere online, izolare socială, etc.

Una dintre tehnologiile cel mai des folosită de adolescenți în secolul al XXI-lea este internetul. Acesta este folosit nu numai ca mijloc de comunicare și de studiu, dar și ca mijloc de divertisment.

Este aproape unanim recunoscut faptul că, internetul s-a dezvoltat și continuă să se dezvolte într-un ritm impresionant. Răspândirea internetului și a tehnologiei informaționale computerizate (TIC), a dat un acces fără precedent la informație și resurse, transformând modul în care oamenii comunică, în care aceștia colaborează în cadrul instituțiilor, în care guvernele interacționează cu cetățenii lor și mai ales modul în care oamenii învață și comunică între ei.

La începutul anilor '50 au apărut primele calculatoare în SUA. Acestea erau mari și foarte lente comparativ cu cele din zilele noastre. Ele permiteau transmisiile de date de la un computer principal la terminale (Ze-Nian și Drew, 2004).

Au urmat anii '60, '70 când guvernul SUA a dezvoltat Advanced Research Projects Agency Network (ARPANET) o rețea de comunicare prin intermediul computerelor, rețea care a fost finanțată de Departamentul de Apărare. În anul 1974 apare pentru prima dată cuvântul internet, într-un protocol de rețea (Cohen-Almagor, 2011).

După anii '90 internetul s-a dezvoltat foarte mult, schimbând radical modul în care tinerii își desfășoară activitățile de învățare dar și cele din timpul liber. Nu numai activitățile sunt diferite dar și nivelul de bunăstare psihologică, eșecul școlar și performanța la muncă sunt perturbate (Yuan, Qin, Liu și Tian, 2011).

Din cauza utilizării în exces a internetului, indiferent că sunt jocuri video sau navigare simplă pe diferite canale de comunicare, adolescenții sunt mai anxioși, introverțiți, cu un grad mare de plictiseală și stimă de sine scăzută (Leung, 2014).

Spiritualitatea tinerilor este afectată în utilizarea internetului în exces. Astfel, pe un lot de 1596 de elevi, deși s-a constatat o relație negativă între religiozitate și dependența de internet la persoanele de sex feminin în toate cele patru religii studiate (Islam, hinduism, budism și creștinism), în dreptul persoanelor de sex masculin, rezultatele au fost diferite. Internetul afectează religiozitatea elevilor de sex masculin. Cercetătorii constată că fetele sunt mult mai religioase decât băieții (Charlton, Soh, Ang și Chew, 2013).

Adolescenții petrec mult din timpul lor liber navigând pe internet pentru formare academică, recreere și probabil acordă mai puțin timp în clădirea unei relații personale cu Dumnezeu. Există pericolul ca noile tehnologii să favorizeze o degradare a minții tinerilor.

Expunerea la astfel de pericole poate avea consecințe nefaste asupra spiritualității adolescenților.

Luând în calcul ispitele la care sunt expuși tinerii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București, considerăm oportună cercetarea privind factorii care ar periclita o relație frumoasă și de calitate cu Dumnezeu dar și cu semenii.

Ipoteza

Cercetarea aceasta are următoarea ipoteză generală: există o relație semnificativă între dependența de internet și dimensiunile spiritualității creștine la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. Din această ipoteză generală se desprind două ipoteze:

H₁: Există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu Dumnezeu și dependența de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018;

H₂: Există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu semenii și dependența de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Problema

Calitatea vieții spirituale a unor elevi din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București, poate fi afectată dacă, pentru aceștia, activitățile efectuate pe internet, constituie o prioritate. White (1997) afirmă că Dumnezeu „dorește ca noi să ne dezvoltăm toate puterile și să le păstrăm în cea mai bună condiție posibilă, pentru ca El să le umple cu harul său și să le folosească în slujba Sa, făcându-ne împreună lucrători cu El în

mântuirea sufletelor” (p. 439).

„Datoria fiecărui creștin este aceea de a deprinde obiceiul ordinii, al eficienței și al conștiinciozității în cele mai mici amănunte. Nu există nici o scuză pentru superficialitate și lenevie în realizarea unei lucrări, indiferent de caracterul acesteia” (White, 2000b, p. 14). Mai departe, White consideră că „mulți dintre tinerii noștri au fost înzestrați de către Dumnezeu cu capacități superioare. El le-a dăruit talentele cele mai nobile; dar puterile lor au fost degradate, mintea lor a devenit labilă și confuză” (p. 110).

De aceea considerăm că este important de studiat tot ceea ce influențează sau poate influența dezvoltarea spirituală a adolescenților, mai ales în contextual timpului pe care în trăim, timp caracterizat de o tendință de folosire problematică a tehnologiei, respectiv a mediului on line.

În acest context este o necesitate să știm care este efectul utilizării internetului asupra creșterii spiritualității în următoarele aspecte: (a) relația cu Dumnezeu, (b) relația cu semenii.

Întrebarea cercetării

Întrebarea cercetării prezente este următoarea: Există o relație semnificativă între dependența de internet și cele două dimensiuni ale spiritualității creștine, relația cu Dumnezeu și relația cu semenii, la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018?

Obiectivele cercetării

Acest studiu și-a propus următoarele obiective:

1. Să descopere care este potențialul de creștere spirituală al elevilor din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018

2. Să stabilească corelația dintre potențialul spiritualității creștine și dependența de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Importanța și justificarea studiului

Într-o lume globalizată în care tehnologia s-a schimbat, comunicarea se realizează tot mai mult la nivel virtual. Nu numai tehnologia a cunoscut schimbări ci și oamenii. Copiii născuți în era digitală sunt așa numiții nativi digital (Prensky, 2012) care știu să utilizeze rapid și cu multă ușurință tehnologia în continuă schimbare.

Ideal este ca noile tehnologii să fie utilizate doar atunci când este nevoie, poate strict în comunicare sau/și învățare, însă nu întotdeauna se întâmplă așa cum orice educator își dorește de la elevii lui, și anume, o utilizare echilibrată a acestor tehnologii.

Adolescenții înlocuiesc uneori în exces, comunicarea față către față cu cea virtuală, în care nu numai personajele reale sunt prezente dar și cele ireale, făcându-i pe aceștia să trăiască în lumea lipsită de realitate a jocurilor video.

Familiile, educatorii, biserica au așteptări mari din partea tinerilor creștini. Se dorește excelență la nivel academic, social și spiritual. Pericolele dependenței de internet pot exista și în rândul adolescenților creștini adventiști. Dependența de internet a fost corelată cu o calitate scăzută a relației de familie și nivel mai scăzut de devotament religios la adolescenții participanți la un studiu național realizat în mai multe provincii din Iran (Ahmadi, 2014).

Vârsta adolescenței este cea în care se fac cele mai importante alegeri pentru tot restul vieții. Este vârsta în care se produc schimbări profunde la nivel spiritual. De modul în care această perioadă a vieții se gestionează, înțelept și cu temperanță, va depinde viitorul spiritual al adolescenților. Pe traseul spiritual, parcurs de către adolescenți, în timpul studiilor la liceele

teologice adventiste, este nevoie de sprijin din parte educatorilor care pot oferi suport nu numai pentru formarea profesională ci și pentru creșterea spirituală. Dezvoltarea holistică, promovată de filosofia adventistă, constituie un deziderat pentru cei care frecventează instituțiile teologice adventiste din România. Așa după cum am menționat anterior, cercetarea de față caută să înțeleagă relația dintre dependența de internet și impactul acesteia asupra participării la spiritualitatea creștină la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Limitări și delimitări

Pentru cercetarea de față lotul de participanți este compus doar din elevi ai Liceului Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. Rezultatele cercetării nu vor putea fi extinse asupra elevilor din alte licee.

Ancheta prin chestionar este anonimă, cu toate acestea, este posibil ca răspunsurile elevilor să sufere modificări pentru că unii dintre ei nu doresc să le fie făcute publice obiceiurile privind utilizarea internetului și participarea la spiritualitatea creștină.

În același timp, este posibil ca unii elevi să răspundă la nivel standard pentru că ei deja cunosc obiectivele studiului de cercetare. Rezultatele pot fi afectate de răspunsurile unor elevi care vor răspunde în funcție de nevoile studiului și nu în funcție de obiceiurile lor.

Cercetarea de față nu va include date precum trecutul religios, familia de proveniență a elevilor sau educația primită în copilărie, atât în familie, cât și la școală.

Fundamente teologico-filosofice

Ființa umană a fost creată pentru a da slavă lui Dumnezeu (Efeseni 1:12). Schimbarea noastră de la ființe supuse păcatului (Romani 7:14) la starea de ființă creată după chipul și

asemănarea Sa, reclamă o continuă creștere spirituală, pentru a ajunge înapoi la condiția ființei umane de la început, creștere care are nevoie o strânsă legătură cu Hristos și ascultare de Cuvântul Său de-a lungul întregii vieți: „Creșterea noastră în har, bucuria noastră, puterea de a fi folositori, toate acestea depind de unirea noastră cu Hristos (White, 2013, p. 52)

Foster (2005) afirmă:

Schimbarea interioară de care avem nevoie, este lucrarea lui Dumnezeu nu a noastră. Este nevoie de o lucrare interioară pe care numai Dumnezeu o poate realiza. Dumnezeu a rânduit disciplinele spirituale (rugăciunea, studiul Bibliei, meditația, închinarea, slujirea) ca mijloace pentru a ne plasa acolo unde El ne poate binecuvânta. (p. 16)

Din păcate, în calea acestei creșteri se strecoară întotdeauna obiceiuri care amenință dezvoltarea sănătoasă din punct de vedere spiritual, adevărate boli spirituale de care mulți oameni nu sunt conștienți sau care le ignoră cu bună știință (Hybels, 2007). Apostolul Pavel avertizează: „Rămâneți dar tari și nu vă plecați sub jugul robiei” (Galateni 5:1).

Creștinul este dator să cerceteze și să identifice tot ceea ce ar putea să-l ajute în creșterea sa în Hristos și orice lucru care l-ar opri în apropierea lui de Dumnezeu: „și noi, dar, fiindcă suntem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să dăm la o parte orice piedică și păcatul care ne înfășoară așa de lesne și să alergăm cu stăruința în alergarea care ne stă înaintea” (Evrei 12:1).

Biblia ne îndeamnă să cercetăm toate lucrurile și să păstrăm ce este bun (1 Tesaloniceni 5:21) iar White (2001) arată că Biblia conține toate principiile necesare creșterii și pregătirii noastre pentru viața aceasta și pentru viața viitoare.

Generația adolescenților din zilele noastre este puternic asaltată de tehnologia computerizată și alte mijloace de stocare și gestionare a informației, tehnologie care tinde să le acapareze tot mai mult atenția și energia, nelăsându-le timp pentru o relație personală cu Isus Hristos. În China, spre exemplu, 24,6% dintre adolescenți erau diagnosticați cu adicție de

internet în 2012 (Shek și Yu, 2011).

Este o datorie morală, aceea de a descoperi problemele ce pot afecta creșterea spirituală a copiilor noștri și de a le veni în ajutor, pentru reorientarea lor către o viață echilibrată și responsabilă. Argumentul principal al studiului de față este misiunea pe care ne-o încredințează Biblia:

”Învață pe copil calea pe care trebuie să o urmeze și când va fi mare nu se va abate de la ea” (Proverbe 22:6).

Profilul adolescentului adventist din România

O imagine a adolescentului adventist din România, este realizată în anul 2007 prin studiul ValueGenesis, o cercetare amplă inițiată în anul 1990 în școlile adventiste din America de Nord, etapa românească a studiului incluzând 1537 de tineri cu vârste între 14 și 25 ani.

În acest studiu, adolescentul Adventist din România poate fi descoperit ca unul care iubește familia biblică, concepând-o ca fiind alcătuită din ambii părinți și copiii.

Mama este văzută mai implicată în viața spiritual religioasă a familiei decât tatăl, contrar așteptărilor tradiționale. Astfel, mama joacă un rol mai important decât tatăl în viața spirituală a familiei. 46,3% dintre tineri discută aproape zilnic subiecte spirituale cu mama, în timp ce doar 30,2% fac lucrul acesta cu tata.

O moderată participare la activități spirituale cu familia poate fi văzută în viața adolescenților adventiști, 29,9% dintre aceștia afirmând că nu au niciodată activități religioase împreună cu familia.

Un procent încurajator de tineri (65%) susțin că biserica este pentru ei un loc cald și primitor care răspunde nevoilor lor, implicarea în activitățile corului (58,4%) și ale

departamentului de tineret (22%) fiind principalele doemni de interes pentru ei, implicare în misiune fiind de interes secundar (6,1%).

Inchinarea, are un rol important în viața adolescenților, 41,4% dintre ei preferând adunările și activitățile de tineret, apoi serviciile de închinare ale Sfintei Cine (38,4%) și serviciile divine cu întreaga biserică, 35,3%. În închinare, muzica corală este preferată de 79,4% dintre tineri, urmată de cântecele de tineret, 75,3% și muzica clasică, 48,5%.

Viața devoțională bazată pe citirea Bibliei și a scrierilor inspirate ale lui Ellen White, este mai slab reflectată, doar 12,8% dintre adolescenți afirmând că citesc Biblia zilnic, iar alți 34,5% citesc cărțile lui Ellen White.

Cu privire la cunoașterea caracterului lui Dumnezeu și a realității mântuirii, 71,6% dintre tineri consideră că modalitatea de a fi acceptat de Dumnezeu este aceea de a trăi o viață bună iar 35,6% cred că mântuirea este modul lui Dumnezeu de a ne răsplăti pentru comportamentul nostru bun.

În același sens, 49,9% nu sunt de acord cu faptul că nu putem face nimic pentru a ne câștiga mântuirea; 58,5% consideră că mântuirea este modalitatea prin care Dumnezeu ne răsplătește pentru ascultarea noastră față de El.

În zona comportamentelor de risc, adolescenții adventiști din România, deși nu au consumat droguri, au încercat alcoolul (15,8%), iar 20,5% au lovit cel puțin odată pe cineva. Ca perspectivă de viitor, dintre tinerii investigați, 59,5% sunt siguri că vor fi adventiști și la vârsta adultă, iar 36,1% afirmă aceasta cu probabilitate. Este o promisiune de credință și dăruire (Niculiță, 2008).

De remarcat că, un studiu asemănător, dar de proporții mult mai mici și de un nivel semiprofesional, constată cu treisprezece ani mai devreme, în 1995, că 100% dintre tinerii

advențiști din România considerau că biserica nu trebuie să-și coboare standardele morale, iar între 93% și 97% afirmau că religia este cel mai important lucru din viața lor (Buciuman, 1995).

Definirea termenilor

Este necesară definirea termenilor cu care vom opera în cadrul acestei cercetări după cum urmează:

Dependența de internet sau utilizarea în mod excesiv a internetului sunt termeni asemănători caracterizându-se prin preocupări excesive sau slab controlate a internetului (Weinstein și Lejoveaux, 2010).

Participarea la spiritualitatea creștină se referă la un set de obiceiuri devoționale, cum ar fi rugăciunea, studiul biblic, administrarea vieții, mărturie creștină care conduc la o creștere a relației cu Dumnezeu (Thayer, 2004).

CAPITOLUL II

REVIZIA BIBLIOGRAFICĂ

Introducere

În lucrarea de față referitoare la relația dintre dependența de internet și nivelul de implicare la spiritualitatea creștină, a fost cercetată, mai întâi, o serie de studii de specialitate pentru a se crea o bază solidă și bine documentată, consultându-se studii naționale dar și internaționale.

Prezenta revizie bibliografică are în atenție, în prima parte, studii din ultimii 10 ani care au cercetat problema dependenței de internet a adolescenților, implicațiile și consecințele ei iar în a doua parte este prezentată o perspectivă a studiilor asupra spiritualității adolescenților și a rezultatelor studiilor respective în acest domeniu.

Dependența de internet

Avansarea rapidă a tehnologiei are multiple beneficii cum ar fi comunicarea în scurt timp, la mare distanță, atât la nivel personal, cât și la nivel de grup sau societate. În ultimele decenii, asistăm la un ritm accelerat al progresului care a transformat o societate industrială într-una, preponderent, informatică. Evoluția tehnologiei și-a pus amprenta pe toate subsistemele societății.

Progresele din domeniul TIC (tehnologiilor informaționale de comunicare) au un impact important asupra indivizilor societății, la nivel social și economic. Tehnologia se schimbă, utilizatorii de internet având din ce în ce mai multă experiență în acest domeniu. În

prezent, accesul facil la internet are beneficii dar și riscuri care trebuie evaluate (Young și de Abreu, 2011).

Utilizarea în exces sau problematică a internetului de către copii și adolescenți este o tulburare nouă, fiind într-o creștere continuă în aproape toate țările lumii. Unii utilizatori de internet prezintă simptome de dependență. Beneficiile internetului sunt multiple dar utilizarea excesivă a acestuia are efecte neplăcute și nedorite, existând tendința de a ajunge la crearea unei dependențe de substanțe non-chimice, cel mai frecvent fiind cunoscută sub numele de dependență de internet (Ač-Nikolić, Zarić și Nićiforović-Šurković, 2015).

Conceptul de dependență de internet se referă la utilizarea excesivă a internetului, care, la rândul ei, cauzează diverse probleme la nivel individual, social și profesional (Şahin și Evran, 2011).

Constatările unui studiu amănunțit privind datele bibliografice de pe internet și bibliotecă virtuală au reliefat faptul că internetul oferă un acces rapid la informații și facilitează comunicarea, însă este destul de periculos, mai ales pentru utilizatorii tineri, conducând la hărțuirea pe Internet, pornografie online, sinucidere online, dependență de internet, izolare socială și rasism informatic (Diomidous et al., 2016).

Dependența de internet sau utilizarea în mod excesiv a internetului sunt termeni asemănători caracterizându-se prin preocupări excesive sau slab controlate a internetului (Weinstein și Lejoveaux, 2010).

Subiectul dependenței de internet a provocat numeroase discuții controversate privind includerea acesteia ca un diagnostic. Nu este clar dacă dependența de internet reprezintă o manifestare a unei tulburări de bază sau este cu adevărat o entitate distinctă a bolii (Pies, 2009). Până în prezent nu există nici o recunoaștere oficială a dependenței de internet de

inclusiune în lista categoriilor de dependență din DSM–V.

Cercetări multiple au fost realizate pentru a se cunoaște care sunt factorii care conduc la dependența de internet. Studiile arată că factorii sunt diverși precum ar fi tiparul genetic individual, personalitatea și diferențele individuale în ceea ce privește modalitatea de a controla automatismele (Spada, 2014).

Factorii care favorizează dependența de internet, într-un studiu realizat în Australia (Stavropoulos, Kuss, Griffiths și Motti-Stefanidi, 2015), sunt o conștiințiozitate scăzută la adolescenți și ostilitatea manifestată în clasa de elevi.

Eșantionul a fost de 648 adolescenți, cu vârste cuprinse între 16 și 18 ani. Cercetarea a avut loc timp de doi ani de zile ceea ce a ajutat la înțelegerea fenomenului de dependență de internet și factorii care au contribuit la dezvoltarea acesteia.

Prevalența dependenței de internet

Câteva țări din Europa, cum ar fi: Estonia, Germania, Italia, România și Spania (Kaess et al., 2016), au participat la un studiu în care s-a evaluat răspândirea dependenței de internet în rândul adolescenților.

În acest sens au fost utilizate date comparabile din două studii multicentrice desfășurate în 2009/2010 și 2011/2012. Rezultatele arată faptul că răspândirea dependenței de internet este în creștere (4,01%-6.87%), cu excepția Germaniei. Studiul subliniază ideea că răspândirea dependenței de internet este o consecință a creșterii accesibilității la internet.

Potrivit cu Ozcinar (2011), un număr de 851 de adolescenți din Cipru, cu vârste cuprinse între 14 și 26 ani, au fost testați cu privire la dependența de internet. Dintre aceștia, 6,6% erau dependenți de internet.

În 2015, în Serbia a fost realizat un studiu transversal privind răspândirea dependenței

de internet pe un eșantion de 553 de adolescenți. S-a constatat că internetul este utilizat pe scară largă pentru divertisment, în mod special Facebook și YouTube. Prevalența dependenței de internet printre adolescenții din Serbia este destul de ridicată aceasta fiind de 18,7% (Ać-Nikolić et al., 2015).

În România, datele privind prevalența dependenței de internet sunt puține. Vom aminti doar despre studiul din 2007 realizat în 7 licee din Iași, participând 250 de elevi, cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani. S-a constatat că 3,5% dintre participanți intră în categoria utilizatorilor dependenți de internet (Ștefănescu, Chiriță, Chiriță și Chele, 2007).

În multe țări din Asia internetul a schimbat radical modul în care tinerii își desfășoară activitățile, atât la școală, cât și în timpul lor liber. Acesta este cazul elevilor din China care utilizează, uneori, în exces internetul. Cauzele utilizării necontrolate a internetului sunt legate de cel puțin două probleme. Pe de o parte există concurență pe piață privind jocurile video pentru copii, pe de altă parte, părinții copiilor sunt nevoiți să lucreze și nu monitorizează activitățile extra curriculare ale acestora (Bax, 2014). Un număr de 10,988 de adolescenți din 9 orașe importante din China, cu media de vârstă de 17, 2 ani (de la 13 la 23 de ani), a participat la un studiu privind dependența de internet. S-a constatat că dependența de internet este 7,5% (Wang et al., 2013).

În ultimii ani, în Coreea de Sud, internetul a fost utilizat nu numai de cei tineri dar și de adulți, acest lucru datorându-se noilor tehnologii apărute în majoritatea activităților. Astfel, mai mult de 95% din populația de sub 40 de ani utilizează internetul zilnic. Acest procentaj este apropiat de rata de alfabetizare ridicată din Coreea de Sud (97,9%). Un eșantion de 210.000 de adolescenți a participat la un studiu privind dependența de internet în Coreea de Sud și s-a constatat că 14,7% dintre participanți sunt dependenți de internet (Hur, 2012).

Conform cu Ahmadi (2014), în Iran, în ciuda rapidei răspândiri a internet-ului, nu există suficiente date cu privire la rata de dependență de internet în rândul adolescenților. La studiul realizat, la nivel național, au participat 4500 elevi de liceu sau colegiu, fiind recrutați din 13 provincii din Iran. Un număr de 962 de adolescenți (22,2%) au fost diagnosticați ca având dependență de Internet. Elevii ai căror părinți utilizau foarte des internetul, aveau un grad crescut de dependență de Internet. Însă, s-a constatat o dependență scăzută de internet la adolescenții care aveau mame casnice.

Dependența de jocuri video

Dependența de jocurile de internet a primit recent o recunoaștere oficială, de la specialiștii în domeniul științelor medicale, ca fiind un potențial de tulburare a sănătății mentale, chiar dacă sunt destule necunoscute privind utilizarea în exces a jocurilor (Pontes și Griffiths, 2014).

De mai bine de 30 de ani în urmă, adolescenții din Olanda sunt familiarizați cu diferite jocuri video pe internet, cum ar fi: triburi, societăți, grupuri. Unii adolescenți nu sunt numai familiarizați, ci, petrec foarte mult timp jucându-se astfel de jocuri. Astfel, mai mult de 174 de milioane de jucători joacă jocuri pe calculator (PC/Mac) sau sisteme de jocuri video, dintre care 3% sunt jucători extremi jucând 45 de ore pe săptămână (Van Rooij, 2011).

Într-un studiu (Kim, Namkoong și Ku, 2008) realizat în China pe un eșantion de 1471 utilizatori de joc online (băieți 82,7%, fete 17,3%, cu vârsta medie de 21,30 +/- 4,96), s-a arătat că agresivitatea și trăsăturile de personalitate narcisistă sunt corelate pozitiv cu dependența de jocuri online, în timp ce auto-controlul este corelat negativ cu dependența de joc online. În plus, studiul a mai arătat că anumite caracteristici psihologice cum ar fi agresivitatea, auto-controlul și trăsăturile de personalitate narcisistă pot predispuce unele

persoane pentru a deveni dependente de jocuri online.

Conform unui studiu al lui Grusser, Thalemann și Griffiths (2007), realizat pe un eșantion format din 7069 de jucători pentru jocuri pe computer s-a arătat că, 11,9% dintre participanți (840 jucători) îndeplinesc criteriile de diagnostic de dependență de internet/joc, în timp ce există dovezi slabe privind presupunerea că, un comportament agresiv ar fi relaționat cu jocurile pe computer, jucate în mod excesiv. De asemenea, rezultatele acestui studiu contribuie la presupunerea că jocul la jocurile pe computer, fără recompensă monetară, întrunește criteriile de dependență.

În 2013, în Germania, a fost realizat un studiu privind evaluarea dependenței de jocurile digitale, la care au participat 4382 respondenți (580 adolescenți între 14 și 18 ani, 1866 adulți tineri între 19 și 39 ani și 1936 adulți de 40 de ani și chiar mai în vârstă). S-a constatat că 3,7% dintre respondenți pot fi considerați utilizatori problematici, iar peste medie, adolescenții sunt considerați dependenți de jocuri. Scorurile mari la chestionare sunt asociate cu agresivitatea, sociabilitatea scăzută, auto-eficacitatea și satisfacția mai mică de viață (Festi, Scharkow și Quandt, 2013).

Jucătorii de jocuri online multiple, experimentați, sunt mai susceptibili la dependență de internet decât cei neexperimentați. Acestea sunt rezultatele unei cercetări realizate în SUA, unde 357 de jucători au participat la studiu. Dintre aceștia, 70% au fost de sex masculin și 56% au vârste cuprinse între 21 și 30 de ani, majoritatea studenți (55%), elevi de colegiu sau liceu (Wu, Scott și Yang, 2013).

Dependența de internet – Diferențe de gen

Studii recente arată faptul că fetele și băieții diferă în motivație atunci când accesează internetul. Spre exemplu, Fortson și colaboratorii săi (Fortson, Scotti, Chen, Melone și Del

Ben, 2007) au constatat că băieții utilizează internetul pentru divertisment și timp liber, pe când fetele pentru comunicații interpersonale și asistență educațională. Tot Fortson (Fortson et al., 2007) a descoperit că băieții utilizează internetul pentru a vizita site-uri porno, informare, pentru a se juca jocuri video, iar fetele pentru e-mail și cercetare legată de studiile școlare / universitare.

Băieții au arătat dependență mult mai ridicată față de fete în toate grupurile participante la cercetarea realizată în Cipru pe un număr de 851 de adolescenți (Ozcinar, 2011).

Aceste concluzii sunt similare cu cele dintr-un studiu realizat în Turcia pe un eșantion de 596 de persoane privind dependența de internet și diferența de gen. S-a constatat că nivelul de dependență la persoanele de sex masculin este mai ridicat decât la cele de sex feminin (Şahin și Evran, 2011).

Într-un studiu realizat în Iran pe un eșantion de 150 fete și 170 băieți, de-a lungul anului școlar 2013/2014, s-a constatat că nu a existat nici o diferență între fete și băieți privind dependența de internet (Mami și Hatami-Zad, 2014).

Influențele dependenței de internet

Într-un studiu transversal realizat pe 11,931 adolescenți din Europa, dintre care 43,4% de sex bărbătesc și 56,6% de sex feminin, într-un proiect FP7 al Uniunii Europene: Salvarea și potențarea vieții tinerilor din Europa (SEYLE), s-a constatat că comportamentul de risc constituie principala cauză de morbiditate în rândul adolescenților și tinerilor. Utilizarea problematică a internetului sau dependența de internet a fost asociată cu consumul de tutun, alimentația proastă și lipsa de activitate fizică. Dintre adolescenții investigați, 89,9% au fost caracterizați ca având multiple comportamente de risc (Durkee et al., 2016).

Într-un studiu realizat în Iran pe un eșantion de 320 de elevi (150 fete și 170 băieți), de-alungul anului școlar 2013/2014, s-a constatat că, dependența de internet are efecte negativ asupra abilităților sociale și rezultatelor școlare (Mami și Hatami-Zad, 2014).

Problemele academice, interpersonale și fizice au fost toate dovedite a fi asociate cu dependența de internet într-un studiu realizat în 2011 pe un eșantion de 851 de adolescenți din Cipru (Ozcinar, 2011).

În Turcia, într-un studiu realizat pe 479 studenți la nivel universitar, s-a constatat că bunăstarea psihologică a fost afectată în mod negativ de dependența de internet, ba chiar a scăzut nivelul acesteia (Cardak, 2013).

Studii empirice și cantitative efectuate în anii 2007-2008 în Puerto Rico, Statele Unite ale Americii și Insulele Virgine Americane, au aratat o asociere între folosirea excesivă a internetului și jocurilor video și riscul depresiei și suicidului în rândul adolescenților (Messias, Castro, Saini, Usman și Peebles, 2011).

Participarea la spiritualitatea creștină

Studii relativ recente, precum cel efectuat de Hoffman (2009) arată că o minte transformată și un înalt nivel de autocontrol, joacă un rol decisiv în ce privește rezistența în fața comportamentului adictiv față de internet. Spiritualitatea creștină constituie elementul de bază în transformarea și fortificarea minții și emoțiilor pentru a face față asaltului dependenței de internet.

Definirea spiritualității

Spiritualitatea creștină este un domeniu ce se exprimă, practic, printr-o serie de discipline spirituale (Foster, 2005), care nu diferă foarte mult în oricare dintre

denominațiunile creștine. Astfel, toți creștinii consideră că rugăciunea, studiul Bibliei, închinarea și facerea de bine sau slujirea sunt aspecte practice, incontestabile, pentru orice creștin care se consideră o persoana spirituală.

Spiritualitatea creștină este înțeleasă astăzi ca o experiență individuală vie, în sensul trăirii fizice, psihice și spirituale (Van der Merwe, 2013) precum și ca o sumă de activități spiritual-religioase ce caracterizează procesul de prefacere a ființei umane, până la cel mai înalt nivel, care este asemănarea în caracter cu Isus Hristos. White afirmă: „Idealul caracterului creștin este asemănarea cu Hristos. După cum Fiul omului a fost desăvârșit în viața Sa, tot așa și urmașii Lui trebuie să fie desăvârșiți în viața lor” (White, 2000a, p. 100).

Imaginea biblică a desăvârșirii presupune înainte de toate capacitatea omului de a exprima dragostea lui Dumnezeu în chip matur (Knight, 2005). Pentru a exprima aceasta dragoste, este nevoie de „o viață de unire cu Dumnezeu care rezultă din efortul nostru, efort ce își are originea în Dumnezeu” (Coman, 1999, p. 186).

Crainic (1993) afirmă:

A trăi viața în Hristos, și a trăi tot mai mult viața în El, aceasta este aspirația și voința de realizare a spiritualității. Ea e însă unitară în variatele grade și etape, tot așa precum Hristos, modelul, călăuza și izvorul ei, este unul. Isus este Calea, Adevărul și Viața. A te spiritualiza, înseamnă a-L imita. (p. 78)

Spiritualitatea nu este doar un demers teoretic de cunoștere a lui Dumnezeu, ea trebuie neapărat să conducă la o schimbare a comportamentului, la o serie de acțiuni care îl pot pregăti pe individ pentru Împărăția lui Dumnezeu (Besier, 2003). Astfel, spiritualitatea creștină este un proces ce se consumă de-a lungul întregii vieți, devenind nu doar un mod de viață, ci viața însăși (Marques, Lopez și Mitchell, 2013).

Mai mult decât atât, căutarea profundă după Dumnezeu, dorința de a ne uni cu El în caracter și ființă este intrinsecă ființei umane. Psalmistul David descrie această dorință de

crestere spirituală astfel: „Cum dorește un cerb izvoarele de apă, așa te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule! Sufletul meu însetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel viu” (Psalmi 42:1).

Acest proces este caracterizat de o serie de practici și activități spiritual-religioase care constituie suma instrumentelor de care creștinul se folosește pentru a depăși superficialitatea, atât de caracteristică epocii noastre și pentru a pătrunde în profunzimea vieții spirituale (Foster, 2005).

Trebuie să menționăm, de asemenea, că uneori spiritualitatea este înțeleasă ca fiind independentă de religia organizată (Ward, 2005), sau chiar rivala ei, astfel, cu cât un om este mai mult religios cu atât este mai puțin spiritual și invers (Schneiders, 2003). Separarea celor două este destul de greu de făcut, lucru dovedit de viziunea majoră potrivit căreia cele două sunt componente ale aceluiași demers de transformare a ființei umane (Schneiders, 2003; Pool, 2011). Nu în ultimul rând, spiritualitatea creștină este sau trebuie să producă o schimbare în ființa umană conducându-l pe om la ascultare și reverență față de Dumnezeu, altfel ea nu poate fi numită spiritualitate (Barbosa de Sousa, 2005).

Pariciparea la spiritualitatea creștină în Bibile

Noul Testament este bogat în exemple de persoane care, în termenii prezentului studiu, participă la spiritualitatea creștină atât din punct de vedere al înțelegerii teologice și filosofice a conceptului dar mai ales, din punct de vedere practic. Apostolul Pavel arată că, prin locuirea Duhului Sfânt în om, el poate fi spiritual sau duhovnicesc (Romani 8:9).

El vorbește despre lucruri spirituale ca fiind o sumă de bunuri (1 Corinteni 9:11; Romani 1:11) și daruri (1 Corinteni 12:10) care se manifestă practic în viața creștinului sub

forma unor roade spirituale (Galateni 5:22-23). Astfel, persoana care participă la spiritualitatea creștină, practică dragostea, răbdarea, autocontrolul, implicarea în slujire (facerea de bine).

Spiritualitatea unei persoane se manifestă chiar și în vorbire, în felul în care exprimă adevărurile spirituale (1 Corinteni 2:13), se manifestă prin studiul Bibliei (Ioan 5:39), prin rugăciune individuală și rugăciune colectivă, Isus Hristos fiind primul exemplu în acest sens (Marcu 1:35; Faptele Apostolilor 12:12).

Credinciosul care participă la spiritualitatea creștină, este prezent la serviciile de închinare, adorare și laudă din cadrul congregației din care face parte (Luca 24:53) și deasemenea, este implicat activ în slujirea lui Dumnezeu, în persoana celor care au nevoie să fie ajutați și susținuți în diferite situații care cer sprijinul celor din jur (Romani 12:13; 16:2).

Spiritualitatea în istoria creștinismului

Nu putem aborda spiritualitatea din perspectivă istorică fără să precizăm clar și fără echivoc că zorii spiritualității omenirii încep odată cu crearea omului de către Dumnezeu. Întâlnirea omului cu Dumnezeu, pentru a se hrăni din sursa infinită de perfecțiune, se petrece zilnic în grădina Edenului unde omul era căutat de însuși Creatorul său (Geneza 3:8).

Există patru mari orientări în ce privește dezvoltarea spiritualității în creștinism: spiritualitatea ortodoxă, catolică și protestantă care, la rândul ei, se divizează în două: protestantă propriu-zisă și evanghelică. Între acestea există diferențe notabile dar și foarte multe asemănări deoarece, provin din aceeași rădăcină creștină, iar de-a lungul secolelor au interacționat între ele influențându-se reciproc (Scorgie, 2013).

Spiritualitatea bisericii creștine din primul secol, era caracterizată de închinare, slujire, dăruire, studiu biblic, rugăciune și predicare (Faptele Apostolilor 1:14; 2:44; 4:32) și,

în mod special, era condusă de Duhul Sfânt (Salazar, 2008).

De-a lungul Evului Mediu se disting două orientări legate de spiritualitatea creștină: răsăriteană – ortodoxă și apuseană – catolică.

Spiritualitatea ortodoxă urmărește perfecțiunea sau vindecarea ființei umane (Berger, 2003) și unirea acesteia cu Dumnezeu prin participarea la liturghire, rugăciune și ascetism (Coman, 1999). Aceste trei mijloace, îl ajută pe credincios să renunțe rând pe rând, la patimile păcătoase din viața lui și să-și însușească diferitele virtuți, culminând cu dragostea de Dumnezeu și de aproapele, proces ce se desfășoară în mod gradat, de la o etapă la alta (Stăniloae, 1992).

Spiritualitatea catolică cuprinde o largă varietate de practici și căi, atât pentru viața spirituală individuală cât și pentru spiritualitatea bisericii, acordându-se o mare importanță celebrării euharistiei, considerată a fi sursa legăturii și unității bisericii (Wolfteich și Schneider, 2013). Ignățiu de Loyola, este cunoscut în rândurile teologilor catolici, ca fiind primul care în 1520, a scris un manual ce conține exerciții spirituale, bazate pe meditație asupra vieții lui Isus Hristos (Budzik, Kerigan, Philips și Creighton-Jobe, 2009).

Experimentarea sacrului însoțită de bucurie, pace, încredere și speranță, relația cu sine și cu semenii, iluminarea ca rezultat al unei experiențe reale, sunt doar câteva din dimensiunile spiritualității catolice contemporane (Engebretson, 2006). Studii mai recente arată că, printre cele mai de seamă componente ale spiritualității catolice actuale, practicate de adolescenți, se numără studiul Bibliei, rugăciunea, meditația, solitudinea și rozariul (Canales, 2008).

Spiritualitatea protestantă indiferent că vorbim de protestantismul propriu-zis sau de protestantismul evanghelic, este caracterizată de o serie de practici sau discipline spirituale

care includ studiul regulat al Bibliei și scrierilor sacre, rugăciunea, adorarea și slujirea semenilor (Foster, 2005).

Rolul studiului în spiritualitatea protestantă este acela de a cunoaște adevărul care eliberează ființa umană de păcat (Foster, 2005), apoi rolul rugăciunii care este acela de a ne aduce în comuniune cu Dumnezeu. Adorarea sau închinarea înseamnă cunoașterea și experimentarea lui Hristos împreună cu adunarea celor credincioși, iar slujirea semenilor ne ajută să experimentăm mărunta moarte de sine atât de necesare supunerii eului (Foster, 2005).

Spiritualitatea la adolescenți

Adolescența este vârsta la care ființa umană se află în plină dezvoltare, atât din punct de vedere fizic, intelectual și emoțional, cât și din punct de vedere al conștiinței de sine și a identității (Duță, 2011). Adolescentul dezvoltă comportamente noi cum ar fi, independența, integrarea socială, relațiile sociale devenind foarte importante (McGraw, 2003).

Spiritualitatea definită printr-o serie de practici, cum ar fi studiul bibliei, rugăciunea, participarea la serviciile de închinare și implicarea în slujirea semenilor, este foarte importantă la vârsta adolescenței. Aceste activități abordate cu seriozitate și consecvență la vârsta adolescenței, constituie un factor foarte important în consolidarea spiritualității la vârsta adultă (O'Connor, Hoge și Alexander, 2002).

Există o varietate de definiții pentru spiritualitatea adolescenților, care o descriu ca fiind o experiență ce include bucurie, încredere, speranță, împreună simțire, responsabilitate pentru cei din jur precum și nevoia de a fi trăită și exprimată în mod tradițional, funcție de biserica din care face parte (Engebretson, 2006).

Lindle (2005) observă că pentru adolescenți, spiritualitatea este multidimensională și cuprinde atât o relație personală cu Dumnezeu, cât și o relație apropiată cu semenii și o

implicare în slujirea celor în nevoie.

Cercetările arată că adolescenții consideră importantă practicarea închinării, a studiului Bibliei, a rugăciunii și a slujirii semenilor, pentru a avea o relație cu Dumnezeu (Ramirez, Ashley și Cort, 2014) și asociază spiritualitatea cu o viață realigioasă activă (James, Fine și Turner, 2012).

Studiile arată că la vârsta adolescenței, spiritualitatea este un factor de protecție a sănătății mentale, de susținere și ajutor în depășirea cu bine a momentelor dificile din adolescență (Raftopoulos și Bates, 2011).

De asemenea, spiritualitatea produce efecte pozitive din punct de vedere psihologic (Yonker, Schnabelrauch și Dehaan, 2012) influențează semnificativ starea de bine la vârsta adolescenței (Holder, Coleman, Krupa și Krupa, 2016) și oferă satisfacție asupra vieții fiind corelată cu speranța (Marques et al., 2013).

Există un grad mai înalt de comportament pozitiv și prosocial față de grup, în rândurile adolescenților creștini care au o viață spirituală și religioasă activă, studiile arătând diferența clară dintre aceștia și cei care nu au o viață spirituală activă (Li și Chow, 2015).

Adolescenții adventiști care participă la închinare alături de membrii comunității lor, au un risc scăzut de a căpăta obiceiuri nesănătoase, cum ar fi fumatul, alcoolul sau drogurile, pentru că închinarea alături de alți tineri de vârsta lor îi motivează să evite astfel de comportamente de risc (O'Brien et al., 2013).

Internetul și spiritualitatea adolescenților

Spiritualitatea generațiilor de adolescenți ai ultimelor două decade, poate fi cel mai bine studiată din perspectiva modei, internetului și muzicii. Adolescenții ultimilor 15-20 de

ani, se simt foarte confortabil în mediul online pentru că ei se nasc și cresc cu internetul și computerul (Lutz și Borgman, 2002).

Begley (citat în Lutz și Borgman, 2000) arată că generația de adolescenți de astăzi este mult mai spirituală decât cea a părinților lor, chiar dacă nu în felul conventional în care este percepută spiritualitatea, internetul ajutându-i să-și contureze o identitate spiritual eclectică.

Un procent semnificativ dintre adolescenții americani, folosesc internetul pentru diferite experiențe spirituale sau pentru informații legate de spiritualitate și religie. Cercetările au descoperit că în anul 2000, 16% dintre adolescenții americani declarau că „în următorii cinci ani, internetul le va substitui experiențele spirituale care au la bază participarea la biserică” (Gardyn și Fetto, 2000, p. 72).

Așa cum s-a arătat în revizia bibliografică pentru dependența de internet, folosirea internetului devine problematică atunci când este folosit în exces. Studii recente arată că dependența de internet influențează în rău starea spirituală a adolescenților și tinerilor, cu cât petrec mai mult timp pe internet cu atât mai puțin timp petrec în rugăcine, studiu, închinare și slujire (Wood, Center și Parenteu, 2016).

O relație slabă cu Dumnezeu predispune individul la o mai puternică dependență de internet și jocuri video, producând disfuncții ale vieții sociale și chiar probleme emoționale (Knabb și Pelletier, 2014), pe când un puternic atașament de valorile religioase și spirituale, reduce dependența de diferite domenii ale internetului cum ar de exemplu pornografia (Short, Kasper, Wetterneck, 2015).

Implicațiile mediului virtual asupra vieții și dezvoltării adolescentului sunt multiple. De exemplu, jocurile video, cum ar fi World of Warcraft, Halo, Ben 10, Toon Sports,

Minecraft și altele, sunt ancorate în fantezie și îl adoptă pe jucător ca parte activă a jocului respectiv, ajutându-l să evadeze din lumea reală și să realizeze acțiuni pe care altfel nu le-ar putea realiza (Elwel, 2010).

Accesarea și folosirea internetului, necesită timp, iar timpul este limitat cantitativ, ceea ce face ca orele petrecute în mediul on line să diminueze din timpul petrecut față în față cu membrii familiei sau prietenii (Subrahmanyam și Lin, 2007). În ce privește relația cu semenii, studiile arată că adolescenții care petrec mult timp în mediul on line, au relații mai slabe cu familia și cu cei din jur, decât adolescenții care petrec puțin timp pe internet (Sanders, Field, Diego și Kaplan, 2000).

CAPITOLUL III

METODOLOGIE

Introducere

Dacă acum mai bine de două decenii, tinerii aveau mai mult timp în activități privind formarea și dezvoltarea lor fizică și intelectuală, în prezent, activitățile de petrecere a timpului liber se desfășoară, cu preponderență, la nivel online. Deși tehnologiile informaționale și de comunicare (TIC) au beneficii multiple, indivizii, în special, adolescenții petrec foarte mult timp liber la internet. Atenția lor este distrasă de ce se întâmplă la nivel online și nu în timp real (Margulis, 2007).

Una dintre tehnologiile cele mai folosite de copii și adolescenți, în secolul XXI-lea este internetul. Este folosit nu numai ca mijloc de comunicare și de studiu dar și de petrecere a timpului liber. Utilizarea în exces a internetului poate degrada nu numai caracterul adolescenților dar și relația acestora cu Dumnezeu.

Tipul de cercetare

Această cercetare răspunde unui model de cercetare cantitativ, descriptiv, corelational transversal. Studiul nu a fost unul experimental, pentru că fenomenele sunt observate în contextele oferite de populația participantă la cercetare. Cercetarea este ex post facto, deoarece sunt colectate date de la elevi despre profilul spiritualității creștine dar și despre orele, din timpul liber, pe care le-au petrecut la internet, informații care s-au întâmplat deja când cercetarea a avut loc.

Studiul este, de asemenea, descriptiv pentru că sunt descrise variabilele dar și proprietățile specifice ale grupurilor de utilizatori de internet precum și caracteristicile și profilurile acestora. În plus, este corelațional, deoarece intenționează să stabilească o relație între variabilele cercetate (De Vos, Strydum, Fouche și Delpont, 2002).

Participanți și eșantion

Populația acestei cercetări este constituită din elevi care studiază în cadrul Liceului Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018 cu 370 de elevi. Estimăm să avem o participare de peste 70% a elevilor din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București.

Chestionarele se aplică tipărite și se completează manual de către elevi în sala de clasă.

Instrumentele de cercetare

Această cercetare folosește Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului pentru măsurarea primei variabile și Scala Profilului Potențialului Spiritual Creștin pentru cea a doua variabilă.

Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului

Pentru măsurarea primei variabile, respectiv a dependenței de internet, am folosit Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului (vezi Anexa A) conceput de Thatcher și Goolam (2005).

Chestionarul conține 20 de itemi, care cer respondenților să indice dacă sunt sau nu de acord cu afirmațiile pe o scară de tipul Likert cu cinci puncte.

Versiunea în limba română a fost realizată prin traducere, verificată de specialiști în

limba engleză și în limba română. Coerența/consecvența internă a chestionarului aplicat a fost evaluată cu ajutorul coeficientului Cronbach alfa, pe baza unui test pilot pe un număr de 27 de subiecți.

Testarea preliminară a instrumentului de evaluare a indicat o foarte bună coerență internă, coeficientul Cronbach alfa .89. Diagrama valorilor proprii (eigenvalue) a indicat în mod rezonabil o structură unidimensională a chestionarului, valoarea proprie cea mai mare fiind cu mult peste nivelul celorlalte valori, acestea din urmă fiind de așteptat în mod rezonabil să poată fi ușor obținute din pură întâmplare, după cum a indicat graficul simulărilor (vezi Figura 1). Conținutul testului poate fi reprodus și folosit pentru cercetarea non-comercială și în scopuri educative, fără a fi cerută permisiunea scrisă (Thatcher și Goolam, 2005).

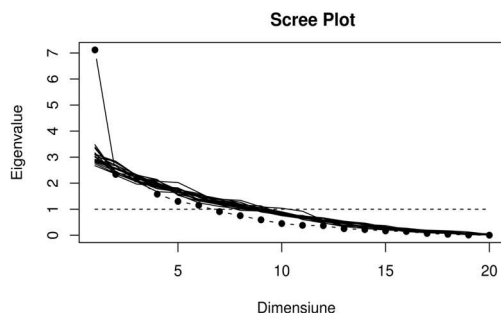

Figura 1. Grafic “scree plot” reprezentând valorile proprii

Profilul Potențialului Spiritual Creștin

Instrumentul folosit pentru a măsura nivelul de implicare la spiritualitatea creștină este Profilul Potențialului Spiritual Creștin (vezi Anexa B), elaborat de Thayer (2004). Chestionarul este conceput pentru a măsura intensitatea implicării în spiritualitatea creștină,

care este un proces dinamic și se produce în timp, spiritualitatea fiind o dimensiune a ființei umane care se află într-un proces continuu de transformare.

Spiritualitatea fiind un domeniu și teoretic dar mai ales practic, chestionarul surprinde zece practici creștine fundamentale: închinarea, rugăciunea, meditația, studiul/citirea Bibliei, părtășia, servirea, evanghelizarea și isprăvnicia. Fiecare dintre cele zece dimensiuni este reprezentată de mai multe întrebări. Așadar, instrumentul măsoară potențialul spiritual al elevilor de liceu și nicidecum nivelul lor spiritual.

Chestionarul cuprinde 50 de itemi (vezi Anexa B) grupați în două subscale: relația cu Dumnezeu și relația cu semenii. Cele două subscale corespund celor două mari domenii ale creșterii spirituale astfel, relația cu Dumnezeu este măsurată prin: rugăciune (întrebările 1, 2, 3, 4, 5), pocăință (întrebările 6, 7, 8, 9, 10), închinare (întrebările 11, 12, 13, 14, 15), meditație (întrebările 16, 17, 18, 19, 20), examen de conștiință (întrebările 21, 22, 23, 24, 25), citirea și studiul Bibliei (întrebările 26, 27, 28, 29, 30) cu scor posibil în intervalul 0 și 5. Relația cu semenii este măsurată prin: evanghelizare (întrebările 31, 32, 33, 34, 35), părtășie (întrebările 36, 37, 38, 39, 40), slujire (întrebările 41, 42, 43, 44, 45), isprăvnicie (întrebările 46, 47, 48, 49, 50) cu scor posibil între 0 și 5. Răspunsul fiecărei întrebări poate fi dat pe o scala Likert în șase trepte, cu valori de la 0 la 5: niciodată, foarte rar, rar, ocazional, frecvent și foarte frecvent. Instrumentul a fost validat (Thayer, 2004) și folosit și în alte studii (Ștefan, 2013). Versiunea în limba română a fost realizată prin traducere, verificată de specialiști în limba engleză și în limba română. Coeficientul alpha de cronbach obținut a fost de .96, ceea ce reprezintă o valoare satisfăcătoare, care probează un nivel de fidelitate foarte bun.

Variabilele

Variabilele cu care operează cercetarea de față sunt dependența de internet și nivelul

de implicare la spiritualitatea creștină, cu cele două dimensiuni, respectiv: relația cu Dumnezeu și relația cu semenii.

Operaționalizarea variabilelor

În continuare ne vom ocupa de definirea conceptuală, operațională și instrumentală a fiecărei dimensiuni a celor două variabile: dependența de internet și participarea la spiritualitatea creștină.

Dependența de internet

Definiție conceptuală

Dependența de internet sau utilizarea în mod excesiv a internetului sunt termeni asemănători caracterizându-se prin preocupări excesive sau slab controlate a internetului (Weinstein și Lejoveaux, 2010).

Definiție instrumentală

Variabila dependența de internet, a fost măsurată prin 20 de elemente, care au fost evaluate cu o scală Likert cu cinci opțiuni.

Definiție operațională

Variabila dependența de internet, are un punctaj de la 0 la 4, cazul în care un punctaj mai mare indică o mai mare dependență de internet.

Participarea la spiritualitatea creștină

Participarea la spiritualitatea creștină este definită ca o serie de activități și acte devoționale care conduc persoana la o mai strânsă relație cu Dumnezeu și la o raportare plină de înțelegere, compasiune și dragoste față de semenii. Mai jos vom descrie pe rând fiecare

dintre aceste două dimensiuni.

Relația cu Dumnezeu

Definiție conceptuală

Relația cu Dumnezeu înseamnă apropierea personală de Dumnezeu cel viu, printr-o serie de activități și atitudini cultivate sistematic cum ar fi exprimarea laudei, rugăciune și meditație, încredere, pocăință, studiu Bibliei, activități ce conduc individul la o relație personală și la o cunoaștere progresivă a lui Dumnezeu.

Definiție instrumentală

Dimensiunea relația cu Dumnezeu a fost măsurată prin 30 de elemente, care au fost evaluate cu o scală Likert de șase opțiuni.

Definiție operațională

Dimensiunea relația cu Dumnezeu are un punctaj care variază de la 0 până la 5 de puncte, în cazul în care scorul mai mare indică o relație mai bună cu Dumnezeu.

Relația cu semenii

Definiție conceptuală

Relația cu semenii, presupune o trăire armonioasă alături de familie, prieteni și semenii din jur, bazată pe compasiune, slujirea celor în nevoie administrarea corectă a resurselor personale (sănătate, timp, bani etc) în raport cu nevoile celor din jur, precum și o bună mărturisire a credinței în Isus Hristos, față de semenii din jur.

Definiție instrumentală

Dimensiunea relația cu semenii a fost măsurată prin 20 de elemente, care au fost

evaluate cu o scală Likert de șase opțiuni (vezi Anexa B).

Definiție operațională

Dimensiunea relația cu semenii are un punctaj care variază de la 0 până la 4 de puncte, în cazul în care scorul mai mare indică o relație mai bună cu semenii.

Analiza datelor

În prelucrarea statistică a datelor, se va realiza analiza conform specificațiilor din Tabelul 1.

Tabelul 1

Operaționalizarea ipotezei și a variabilelor

Ipoteza	Variabile	Tip	Scala de masurare	Valori	Instrument	Proba de semnificație statistică
Nu există o relație semnificativă între dependența de internet și nivelul de participare la spiritualitatea creștină, la elevii din liceul adventist Stefan Demetrescu in anul scolar 2017-2018.	Dependența de internet	Vi	De interval	20 -100	Chestionar	MANOVA
	Nivelul de participare a spiritualitatea creștină.	Vd	De interval	0-5	Scala Potențialului Spiritual Creștin	
	-Relația cu Dumnezeu			0-5		
	- Relația cu semenii			0-5		

In cercetarea de față am folosit proba statistică MANOVA pentru a calcula dacă mediile profilelor celor două variabile, sunt diferite semnificativ una față de cealaltă. Am utilizat această probă statistică întrucât chestionarele pentru spiritualitate și dependența de internet au fost distribuite independent unul de altul.

Ipoteze nule

Pentru operaționalizarea rezultatelor, a fost formulată următoarea ipoteză generală nulă: nu există o relație semnificativă între dependența de internet și dimensiunile spiritualității creștine la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. Din această ipoteză general nulă se desprind următoarele două ipoteze nule:

Ho₁: Nu există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu Dumnezeu a spiritualității creștine și dependența de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018;

Ho₂: Nu există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu semenii a spiritualității creștine și a dependenței de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018.

Procedura de strângere a datelor

Participarea elevilor la acest studiu a fost benevolă. În prealabil, s-a solicitat acordul conducerii liceului Teologic Ștefan Demetrescu din București, pentru desfășurarea cercetării în rândul elevilor liceului. Elevii au fost informați cu privire la scopul desfășurării acestei cercetări și pentru ce este necesară implicarea lor. Chestionarele au fost tipărite și distribuite la clasa, apoi completate de către fiecare elev.

CAPITOLUL IV

REZULTATE

Introducere

Cercetarea aceasta și-a propus să studieze prin comparație dependența de internet în legătură cu dimensiunile spiritualității creștine și relația cu semenii la elevii din Liceul Teologic Adventist din București.

Pentru că acest studiu are caracter corelativ și descriptiv, proba statistică aplicată a fost coeficientul de corelație r Pearson. Instrumentul folosit pentru stabilirea profilului spiritual creștin a fost Profilul Potențialului Spiritual Creștin, tradus în limba română și validat. Instrumentul folosit pentru măsurarea folosirii problematice a internetului a fost Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului (vezi Anexă B) conceput de Thatcher și Goolam (2005).

Variabilele luate în studiu sunt profilul spiritual creștin cu cele două componente ale sale – relația cu Dumnezeu și relația cu semenii și dependența de internet.

Acest capitol prezintă descrierea caracteristicilor demografice ale participanților și rezultatele obținute în urma aplicării probelor statistice.

Caracteristici demografice

În urma solicitării de a completa cele două chestionare, au răspuns 282 de elevi din toate cele 13 clase existente în Liceul Teologic Adventist “Ștefan Demetrescu” din București în anul școlar 2017-2018.

Participarea elevilor în funcție de anul de studiu a fost următoarea: din clasa a IX-a, 74

elevi; din clasa a X-a, 94 elevi; din clasa a XI-a, 66 elevi; și din clasa a XII-a, 48 elevi.

Vârsta participanților se împarte în patru categorii: clasa a IX-a, 15 ani; clasa a X-a, 16 ani; clasa a XI-a, 17 ani; și clasa a XII-a, 18 ani (vezi Anexă C).

În Tabelul 2 este redată distribuția demografică a elevilor din cei patru ani de studio.

Tabelul 2

Distribuția elevilor în funcție de clasă și vârstă

Clasa	Vârstă	<i>n</i>	%
9	15	74	26,2
10	16	94	59,6
11	17	66	83,0
12	18	48	100,0
Total		282	100,0

Analiza fiabilității

Coeficientul Cronbach alpha obținut pentru întregul chestionar Christian Spiritual Participation Profile corespunzător prezentului studiu, a fost ,96. Pentru subscala Relația cu Dumnezeu coeficientul obținut a fost ,948 iar pentru subscala Relația cu semenii ,849. Pentru Chestionarului de Folosire Problematică a Internetului, coeficientul Cronbach alpha obținut a fost ,879 (vezi Anexă D).

Descrierea variabilelor

Nivelul de participare la spiritualitatea creștină

Statisticile descriptive obținute în urma aplicării chestionarului Profilul Potențialului Spiritual Creștin pentru scorul global de spiritualitate cu fiecare dintre subîmpărțirile celor două sub-componente: relația cu Dumnezeu și relația cu semenii, sunt prezentate în Tabelul 3.

Tabelul 3

Statisticile descriptive pentru scorul global de spiritualitate

Scale/subscale	Intervalul observat		M	DS
	Minim	Maxim		
CSPP	1,00	5,38	4,0431	,80537
CSPP_RD	1,00	5,73	4,2650	,86307
CSPP_RcS	1,00	5,30	3,7102	,83450

Atât scorul global la spiritualitate, cât și scorul fiecăreia dintre cele două subscale ale chestionarului Profilul Potențialului Spiritual Creștin au înregistrat valori care depășesc 5.

În Tabelul 4 se observă statisticile descriptive pentru variabila participarea la spiritualitatea creștină, cu subdomeniul relația cu Dumnezeu (vezi Anexă E).

În cazul variabilei, participarea la spiritualitatea creștină, subdomeniul relația cu Dumnezeu cea mai mare medie a obținut-o itemul 2, „Când mă rog, am sentimentul că Dumnezeu este infinit și sfânt”, cu o medie de 5,17, pe o scară a cărei interval a fost de la 1 la 6. Pe locul doi s-a situat itemul 24 „Chiar dacă răul pare că este atât de puternic și generalizat, sunt încredințat că Dumnezeu va face în cele din urmă dreptate” cu o medie de 5,16. Cea mai mică medie, 2,17, în cadrul aceleiași subscale a obținut-o itemul 17, „Îmi scriu într-un jurnal gândurile legate de călătoria mea spirituală.”

În Tabelul 5 se prezintă statisticile descriptive pentru variabila Potențialul Spiritual Creștin, cu subdomeniul relația cu semenii.

Pentru subdomeniul relația cu semenii, cea mai înaltă medie a obținut-o itemul 21 „Când citesc sau aud despre infracțiunile teribile comise împotriva oamenilor, sunt îndurerat de răul care este în lume”, cu o medie de 4,65 iar pe locul doi s-a situat itemul 22, „Când aud

Tabelul 4

Statisticile descriptive ale variabilei participarea la spiritualitatea creștină, subdomeniul relația cu Dumnezeu, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei

Item	Intervalul observat		<i>M</i>	<i>DS</i>
	Minim	Maxim		
p02	1	6	5,17	1,210
p24	1	6	5,16	1,196
p14	1	6	5,07	1,551
p03	1	6	5,06	1,142
p10	1	6	4,93	1,191
p25	1	6	4,90	1,225
p09	1	6	4,89	1,204
p19	1	6	4,88	1,261
p01	1	6	4,83	1,196
p06	1	6	4,80	1,282
p08	1	6	4,79	1,263
p11	1	6	4,67	1,361
p23	1	6	4,62	1,318
p04	1	6	4,49	1,235
p07	1	6	4,44	1,259
p12	1	6	4,22	1,683
p28	1	6	4,16	1,280
p45	1	6	4,14	1,525
p27	1	6	4,13	1,360
p05	1	6	4,10	1,480
p15	1	6	3,99	1,277
p13	1	6	3,80	2,010
p16	1	6	3,77	1,452
p31	1	6	3,75	1,439
p29	1	6	3,72	1,392
p32	1	6	3,50	1,437
p30	1	6	3,38	1,395
p33	1	6	3,32	1,359
p42	1	6	3,19	1,455
p17	1	6	2,12	1,499

Tabelul 5

Statisticile descriptive pentru variabila participarea la spiritualitatea creștină, cu subdomeniul relația cu semenii, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei

Item	Intervalul observat		<i>M</i>	<i>DS</i>
	Minim	Maxim		
p21	1	6	4,65	1,348
p22	1	6	4,54	1,293
p18	1	6	4,38	1,384
p40	1	6	4,29	1,301
p47	1	6	4,29	1,319
p26	1	6	4,22	1,355
p50	1	6	4,13	1,476
p44	1	6	3,98	1,362
p20	1	6	3,82	1,309
p38	1	6	3,78	1,488
p41	1	6	3,62	1,447
p48	1	6	3,57	1,494
p37	1	6	3,48	1,424
p49	1	6	3,40	1,399
p35	1	6	3,13	1,500
p43	1	6	3,11	1,487
p46	1	6	3,06	1,664
p34	1	6	2,97	1,391
p36	1	6	2,93	1,383
p39	1	6	2,88	1,560

de foamete, inundații, cutremure și alte dezastre, vreau să le ajut cumva pe victime”, cu o medie 4,54. Cea mai mică medie a acestei subscale a înregistrat-o itemul 39, „Mă întâlnesc cu un grup restrâns de prieteni creștini pentru rugăciune, studiu biblic sau slujire” cu o medie de 2,88.

Dependența de internet

In Tabelul 6 avem statisticile descriptive pentru variabila dependența de internet prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei.

Tabelul 6

Statisticile descriptive pentru variabila dependența de internet, prezentate în ordinea descrescătoare a valorilor mediei

Item	Intervalul observat		<i>M</i>	<i>DS</i>
	Minim	Maxim		
i01	1	5	3,33	1,165
i07	1	5	2,83	1,118
i03	1	5	2,75	1,215
i14	1	5	2,53	1,160
i17	1	5	2,47	1,091
i04	1	5	2,46	1,172
i02	1	5	2,42	1,158
i09	1	5	2,33	1,123
i16	1	5	2,12	1,019
i20	1	5	2,05	1,102
i08	1	5	2,04	1,123
i15	1	5	2,02	1,010
i05	1	5	1,90	1,071
i19	1	5	1,84	1,007
i18	1	5	1,80	1,074
i06	1	5	1,73	1,008
i11	1	5	1,59	,962
i12	1	5	1,57	,956
i10	1	5	1,54	,924
i13	1	5	1,43	,883

În cazul variabilei dependența de internet, cea mai mare valoare a înregistrat-o itemul 1, „Te trezești că stai pe internet mai mult decât intenționezi”, cu o medie de 3,33, iar pe locul doi itemul 7, „Ai tendința de a căuta anumite persoane pe internet”, cu o medie de 2,83.

Cea mai mică medie a fost înregistrată de itemul 13, „Ai avut vreodată de suportat consecințe financiare grave din cauza folosirii internetului?”, cu o medie de 1,43.

Media punctajului total pentru dependența de internet, este 2.13, ceea ce înseamnă că

în general respondenții sunt angajați în activități legate de Internet din când în când.

Testarea ipotezei

În continuare voi prezenta ipoteza de cercetare și cele două ipotezele nule, precum și rezultatele care au fost obținute la testările lor (vezi Anexă F). Sunt acceptate acele ipoteze de cercetare a căror valoare este mai mică de ,05.

Ipoteza de cercetare spune că există o relație semnificativă între variabila participarea la spiritualitatea creștină și variabila dependența de internet la elevii Liceului Teologic Adventist, în anul de studiu 2017-2018.

Ipoteza nulă 1

Ipoteza nulă 1 spune că nu există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu Dumnezeu a variabilei participarea la spiritualitatea creștină și dependența de internet la elevii Liceului Teologic Adventist, în anul de studiu 2017-2018.

Rezultatul r de Pearson demonstrează că nu există o relație semnificativă între variabila relația cu Dumnezeu și dependența de internet ($r = -,072, p = ,229$). Din acest motiv, se respinge ipoteza de cercetare și se reține ipoteza nulă 1.

Ipoteza nulă 2

Ipoteza nulă 2 spune că nu există o relație semnificativă între dimensiunea relația cu semenii a variabilei participarea la spiritualitatea creștină și dependența de internet la elevii Liceului Teologic Adventist, în anul de studiu 2017-2018.

Rezultatul r de Pearson demonstrează că nu există o relație semnificativă între variabila relația cu semenii și dependența de internet ($r = -,026, p = ,658$). Din acest motiv, se respinge ipoteza de cercetare și se reține ipoteza nulă 2.

Analize suplimentare

Între variabila dependentă și variabila independentă nu există deci corelații semnificative, cum se poate observa în Anexa G.

S-a observat că scorul mediu de spiritualitate se situează deasupra porțiunii mediane a scalei, scorul mediu 4,0431 iar deviația standard 0,80537. Scorul mediu observat la dependența de internet a fost 2,1383 iar deviația standard 0,5884.

Se observă însă corelații semnificative între unii itemi ai variabilei dependente participarea la spiritualitatea creștină și variabila independentă, dependența de internet. În continuare, vom prezenta doar acei itemi care prezintă corelații semnificative.

Se observă corelație între itemul 5 al variabilei independente, „În rugăciunile mele îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru mântuirea pe care mi-a oferit-o prin Isus Hristos” și dependența de internet ($r = -.124$, $p = .038$) și se poate afirma că dependența de internet tinde să fie mai mică, atunci când frecvența mulțumirii în rugăciune este mai mare printre subiecții participanți.

Deasemenea, atunci când tinerii ascultă mai multă muzică creștină, dependența de internet tinde să fie mai mică, după cum arată corelația itemului 16 cu variabila dependentă, „Ascult muzică prin care este lăudat Dumnezeu” ($r = -.130$, $p = .029$).

Itemul 44 al variabilei dependente, „Când un prieten, un alt credincios sau un vecin se confruntă cu o durere, greutate sau suferă o pierdere, sunt lângă el și sufăr împreună cu el” arată o corelație cu dependența de internet ($p = -.124$, $r = .038$), arătând că dependența de internet tinde să fie mai mică, atunci când există o bună implicare în slujirea semenilor.

În același fel, itemul 45 „Sunt dependent de ajutorul lui Dumnezeu pentru de a-mi aduce la îndeplinire lucrarea pe care El m-a chemat să o fac”, este corelat întrucâtva cu

dependența de internet ($p = -.182, r = .002$) indicând faptul că dependența de internet tinde să fie mai mică, atunci când există o mai bună dependență de Dumnezeu.

CAPITOLUL V

DISCUȚII, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Introducere

Acest capitol conține discutarea rezultatelor obținute din prelucrarea statistică a datelor culese. Se vor lua în discuție importanța și implicațiile anumitor aspecte sesizate, prezentând implicațiile pe care le au pentru categoriile investigate. Recomandările vor fi făcute pentru categorii de grupuri interesate, în funcție de rolul deținut în legătura dintre utilizarea internetului și nivelul de spiritualitate al tinerilor.

Rezumat

Această cercetare și-a propus să studieze problema legaturii dintre spiritualitatea elevilor din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București și utilizarea internetului în anul școlar 2017-2018. Întrebarea inițială a fost formulată astfel: „Există o relație semnificativă între dependența de internet și cele două dimensiuni ale spiritualității creștine, relația cu Dumnezeu și relația cu semenii, la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018?”

Obiectivele, în care s-a împărțit cercetarea pentru aflarea răspunsului la întrebarea inițială, au fost: (a) să se descopere care este potențialul de creștere spirituală al elevilor din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018, (b) să se stabilească corelația dintre potențialul spiritualității creștine și dependența de internet la elevii din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-

2018. Informațiile obținute și rezultatele cercetării vor putea fi puse la dispoziția conducerii liceului, în situația în care vor fi interesați să afle legătura dintre nivelul spiritual și utilizarea internetului.

Pentru stabilirea reperelor în desfășurarea lucrării de cercetare, s-a făcut o revizie a literaturii din domeniul spiritualității și a utilizării internetului. S-au descoperit cercetări care arată că adolescenții consideră importantă practicarea închinării, a studiului Bibliei, a rugăciunii și a slujirii semenilor, pentru a avea o relație cu Dumnezeu (Ramirez et al., 2014) și asociază spiritualitatea cu o viață religioasă activă (James et al., 2012). S-a constatat că studiile indică vârsta adolescenței, ca etapă în care spiritualitatea este un factor de protecție a sănătății mentale, de susținere și ajutor în depășirea cu bine a momentelor dificile din adolescență (Raftopoulos și Bates, 2011).

Un procent semnificativ dintre adolescenții americani, folosesc internetul pentru diferite experiențe spirituale sau pentru informații legate de spiritualitate și religie. Așa cum s-a arătat în revizia bibliografică pentru dependența de internet, folosirea internetului devine problematică atunci când este folosit în exces (Wood et al., 2016). O relație slabă cu Dumnezeu predispune individul la o mai puternică dependență de internet și jocuri video, producând disfuncții ale vieții sociale și chiar probleme emoționale (Knabb și Pelletier, 2014), pe când un puternic atașament de valorile religioase și spirituale, reduce dependența de diferite domenii ale internetului cum ar de exemplu pornografia (Short et al., 2015).

Pentru că își propune să stabilească dacă există o relație semnificativă între cele două variabile – dependență internet și profilul spiritual – această cercetare este corelațională. Chestionarea elevilor a fost realizată la Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. Participanții la acest studiu sunt în număr de 282. Profilul

Potențialului Spiritual Creștin, un chestionar creat de Thayer (2004), a fost tradus în limba română și validat, apoi a fost oferit în formă tipărită elevilor pentru completare. Pentru măsurarea dependenței de internet s-a folosit Chestionarul de Folosire Problematică a Internetului (vezi Anexa A) conceput de Thatcher și Goolam (2005) care a fost tradus și validat în limba română, apoi oferit în formă tipărită, elevilor pentru completare.

În rândurile elevilor luați în studiu, s-a observat că scorul mediu de spiritualitate se situează deasupra porțiunii mediane a scalei (scorul mediu 4,0431, deviația standard 0,80537), ceea ce sugerează un nivel relativ ridicat de spiritualitate al elevilor de la Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București. S-a constatat de asemenea, că un nivel ridicat al relației cu Dumnezeu crește relația cu semenii și invers.

La Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018, s-a constatat un nivel relativ scăzut în ce privește dependența de internet, scorul mediu fiind sub porțiunea mediană a scalei (scorul mediu 2,1383 deviația standard, 0,58841).

Deși ipoteza de cercetare a fost infirmată, corelația pozitivă celor câțiva itemi (5, 16, 44, 45) de la Chestionarul de Spiritualitate cu chestionarul Dependenței de Internet sugerează că o mai bună relația cu Dumnezeu și cu semenii reduce dependența de internet în viața elevilor din Liceul Teologic Adventist din București.

Prin prelucrarea datelor culese s-a putut concluziona că pentru anumite domenii ale spiritualității, există un nivel ridicat de spiritualitate creștină în Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. De asemenea, s-a constatat că nu există un nivel ridicat al dependenței de internet în rândul aceluiași elevi.

Discuții

Viața de liceu este un moment crucial în care tinerii încep să-și dobândească

independența față de părinți. Este momentul adolescenței în care încep să se bucure de libertatea de a face singuri alegeri cruciale pentru viața lor și este important de știut modul în care pot fi susținuți în evoluția lor spirituală. Tot în acest moment elevii încep să ia decizii privind relația lor cu Dumnezeu. Se constată că tinerii sunt în general atrași să vină Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București.

Concluzii similare sunt oferite și de alte studii. Adolescenții adventiști care participă la închinare alături de membrii comunității lor, au un risc scăzut de a căpăta obiceiuri nesănătoase, cum ar fi fumatul, alcoolul sau drogurile, pentru că închinarea alături de alți tineri de vârsta lor îi motivează să evite astfel de comportamente de risc (O'Brien et al., 2013).

Există studii care arată că o relație slabă cu Dumnezeu predispune individul la o mai puternică dependență de internet și jocuri video, producând disfuncții ale vieții sociale și chiar probleme emoționale (Knabb și Pelletier, 2014), pe când un puternic atașament de valorile religioase și spirituale, reduce dependența de diferite domenii ale internetului cum ar de exemplu pornografia (Short et al., 2015).

Implicații

Acest subcapitol prezintă o serie de implicații ale problemei identificate. Ariile luate în discuție sunt învățământul liceal adventist, orientarea vocațională și educația copiilor.

Implicații pentru sistemul liceal adventist de educație din România

În primul rând se poate vedea că influența mediului liceal asupra dezvoltării spirituale a tinerilor precum și pericolele care decurg dintr-o folosire nepotrivită a internetului este evidentă. Biserica trebuie să încerce să fie activă pentru a înființa mai multe licee cu profil

teologic la nivel de țară astfel încât mai mulți tineri să aibă posibilitatea să fie educați într-o educație spirituală.

Educația adventistă implică misiune. Este important ca elevii să aibă ocazii de a se implica în activități sociale și misionare. În acest fel și relația cu semenii va putea fi îmbunătățită. Trebuie accentuate mai mult implicațiile practice ale aspectelor teologice învățate ce vor fi identificate și practicate.

De asemenea, este bine să fie purtate discuții cu tinerii privitor la influențele nedorite ale internetului. Este îmbucurător faptul că, în general, dependența de internet este scăzută în rândul tinerilor cu nivel spiritual ridicat. Însă, trebuie pus în continuare, accentul pe această direcție.

Pentru creșterea spirituală a elevilor din liceele adventiste, trebuie create pagini de internet cu materiale creștine, în care elevii să poată petrece un timp de calitate și să găsească răspuns la întrebările lor. Astfel chiar dacă timpul petrecut în mediul on-line ar fi mare uneori, spiritualitatea ar putea fi la fel de ridicată, datorită conținutului paginilor accesate.

Implicații pentru consilierea și orientarea profesională a tinerilor

Vârsta elevilor de liceu este un moment important pentru viitorul tinerilor. Pentru a face alegeri bune ei au nevoie de consiliere și sfaturi din partea familiei, profesorilor, pastorilor, instructorilor. Ei trebuie să fie ajutați în a-și identifica deprinderile și abilitățile pentru a alege corect, atât în privința deprinderilor formate cât și în privința carierei care și-o vor alege. Plecarea de acasă poate fi momentul venirii la internatele liceelor adventiste și este un moment pe care mulți tineri îl așteaptă.

Plecând din cadrul familiei, ei pot fi mult mai sensibili la influențele exterioare.

De aceea, este foarte important suportul oferit de liceele adventiste din punct de vedere spiritual, suport de consiliere și realizarea unei atmosfere de familie pentru tinerii veniți să studieze aici. Așadar, suportul spiritual de care pot beneficia elevii la liceu poate fi un criteriu pentru continuarea educației într-un mediu creștin la nivel universitar.

Nu trebuie neglijată educația cu privire la folosirea corectă a internetului și resurselor virtuale. Elevii trebuie informați corect și din timp cu privire la pericolele care îi așteaptă în mediul virtual, precum și la consecințele unei folosiri excesive a internetului și a tehnologiei modern de comunicare.

Implicații pentru educația copiilor

Un rol important al bisericii este conștientizarea părinților de rolul care îl au în educația copiilor. Bazele educației se pun în familie. Obiceiurile formate atât la nivel spiritual cât și de folosire a internetului, accesorii cum ar fi: smartphone – telefoane mobile, touch-screen și altele, se pun în familie. Ceea ce este învățat la vârstele cele mai fragede rămâne pentru restul vieții. Rolul primordial al părinților este să ofere educație religioasă copiilor lor și aceasta înaintea bisericii. Rolul părinților nu poate fi suplinit de către școală sau biserică.

Viitorul copiilor atât pe acest pământ cât și în cele veșnice depinde de educația oferită în familie. De aceea, părinții trebuie să-și asume rolul de educatori. Aceasta se poate realiza printr-o relație apropiată dintre părinți și copii. Partea afectivă poate fi mai importantă pentru cei mici decât explicațiile logice. Ceea ce nu poate face forța, poate face dragostea.

De asemenea, părinții ar trebui să încerce să ofere o educație într-un mediu creștin copiilor lor datorită influențelor pozitive pe care acesta îl poate oferi. Când copilul va pleca de acasă, ceea ce va lua cu el este educația primită în copilărie și influența părinților asupra caracterului său.

Părinții ar trebui să arate un interes deosebit față de educarea copiilor în ce privește folosirea tehnologiei informației computerizate, cu toate domeniile care țin de aceasta, cum ar fi smartphonul, tabletele, internetul, jocurile, rețelele de socializare și toate celelalte. Ei ar trebui să consulte periodic studii de specialitate, pentru a ști cum să-i ajute pe copiii lor să folosească în mod responsabil tehnologia informației computerizate.

Concluzii

Se constată că nivelul spiritual în Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018 este unul bun. Relația cu semenii poate fi îmbunătățită.

Am evaluat dependența de internet în corelație cu spiritualitatea creștină. Principala concluzie a fost aceea că, nu se poate afirma existența unei relații între un nivel de spiritualitate ridicat și o utilizare relativ scăzută a internetului în sensul că, un nivel de spiritualitate ridicat asigură o dependență mai mică de internet.

Recomandări

În urma cercetării realizate s-au evidențiat aspecte importante care pot conduce la formularea unor recomandări pentru elevi, pentru instituțiile de învățământ liceale adventiste și pentru cercetări ulterioare.

Recomandări pentru elevi

Spiritualitatea personală conduce la reducerea pericolelor asociate cu dependența de Internet și alte pericole oferite de societatea modernă. Este primordială dezvoltarea unei relații bune cu Dumnezeu. Este însă necesar ca relațiile cu semenii să fie îmbunătățite.

Tehnologia computerizată, trebuie folosită cu discernământ și sistematic, pentru a beneficia de rezultatele pozitive pe care le poate aduce în viața personală și profesională.

Recomandări pentru instituțiile liceale de învățământ adventiste

Suportul oferit de corpul profesoral și pastoral, în acomodarea cu viața de elev și în experiențele trăite pe parcursul vieții de elev, este foarte important. Elevii au nevoie să crească spiritual pentru a contracara influențele mai puțin bune ale societății moderne. De aceea, este primordială acordarea unei atenții sporite pregătirii spirituale a elevilor și prezentării problemelor legate de dependențele create de societatea modernă, în special, a internetului.

Un domeniu mai neglijat de elevi și identificat în această cercetare este acela al relațiilor cu semenii ce implică ajutorare, isprăvnicie, evanghelizare. Este important pentru corpul profesoral și pastori să organizeze activități în această sferă a dezvoltării spirituale.

Este important pentru factorii decizionali ai învățământului liceal adventist să accentueze cele două aspecte ale învățământului, respective, cel formal și non-formal. Elevii au anumite așteptări de la mediul în care au ales să învețe. Acest mediu trebuie să ajute la dezvoltarea elevilor în domeniul spiritual și a-i proteja de influențele negative ale internetului, care pot perturba relația cu Dumnezeu, dar și de a aplica cunoștințele teoretice.

Recomandări pentru cercetări ulterioare

Cercetarea de față s-a limitat să studieze relația dintre dependența de internet și profilul spiritual al elevilor adventiști din Liceul Teologic Adventist Ștefan Demetrescu din București în anul școlar 2017-2018. Pentru o imagine mai complexă ar trebui ca studii comparative să includă și elevi adventiști din liceele publice din România, pentru a vedea dacă există o diferență de spiritualitate și dependență de internet, între elevii adventiști care învață în liceele adventiste și cei care învață în licee publice.

Parcursul spiritual personal și tendințele negative de utilizare a internetului sunt influențate de mai mulți factori. Printre factorii identificați se poate observa influența familiei dar și a corpului profesoral din liceele teologice adventiste. Cercetările viitoare ar putea integra în studiu și aceste variabile pentru a avea un profil mai complet dar și complex al dezvoltării elevilor în instituțiile liceale adventiste din România.

ANEXĂ A

CHESTIONAR DE FOLOSIRE PROBLEMATICĂ A INTERNETULUI

Citiți cu atenție fiecare întrebare și bifați prin încercuire litera din dreptul răspunsului care vi se potrivește. Bifați un singur răspuns.

1. Te trezești că stai pe internet mai mult decât intenționezi?
 - a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

2. Te trezești că ai nevoie să petreci din ce în ce mai mult timp pe internet pentru a fi mulțumit/ă?
 - a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

3. Te simți tulburat/ă când nu te poți conecta la internet?
 - a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

4. Ți se pare că este mai ușor să interacționezi cu ceilalți online decât față către față?
 - a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

5. Te trezești gândindu-te la următoarea ocazie când vei putea intra pe internet?
 - a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

6. Consideri că ascunzi de ceilalți timpul pe care ți-l petreci pe internet?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
7. Ai tendința de a căuta anumite persoane pe internet?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
8. Te descoperi așteptând cu nerăbdare să-și petreci timpul pe internet și simți că nu mai poți sta fără să fii online?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
9. Petreci online cât mai mult timp posibil?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
10. Ca urmare a folosirii internetului ai pierdut o relație, o slujbă sau o oportunitate în carieră importante?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
11. Ai avut vreodată de suportat consecințe fizice/de sănătate grave din cauza folosirii internetului?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
12. Ai avut vreodată de suportat consecințe psihologice grave din cauza folosirii internetului?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori

- d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
13. Ai avut vreodată de suportat consecințe financiare grave din cauza folosirii internetului?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
14. Ai trecut printr-o situație în care ai încercat să scapi de probleme intrând pe internet?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
15. Ai încercat vreodată, fără șanse de reușită, să renunți la internet?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
16. Preferi socializarea online în detrimentul altor forme de socializare?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
17. Intri online atunci când știi că sunt lucruri mai importante pe care ar trebui să le faci?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
18. Te simți neînțeleș/ neînțeleasă de oamenii care nu văd atracția internetului?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
19. Faptul că folosești internetul îți provoacă probleme în viața de zi cu zi?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori

- d. Destul de des
 - e. Întotdeauna
20. Descoperi că te bazezi pe internet pentru a-ți face viața mai frumoasă?
- a. Niciodată
 - b. Rareori
 - c. Uneori
 - d. Destul de des
 - e. Întotdeauna

ANEXĂ B

PROFILUL POTENȚIALULUI SPIRITUAL CREȘTIN

Citiți cu atenție fiecare întrebare și bifati prin încercuire cifra din dreptul răspunsului care vi se potrivește. Bifati un singur răspuns.

1. Când mă rog, sunt încredințat că Dumnezeu îmi va răspunde la rugăciune.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent

2. Când mă rog, am sentimentul că Dumnezeu este infinit și sfânt.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent

3. În rugăciunile mele îi destăinui lui Dumnezeu nevoile și gândurile mele cele mai profunde.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent

4. În rugăciunile mele caut să descopăr voia lui Dumnezeu.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent

5. În rugăciunile mele îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru mântuirea pe care mi-a oferit-o prin Isus Hristos.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional

5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
6. Când experiențele vieții mele mă duc la disperare și depresie, mă întorc spre Dumnezeu în rugăciune cerându-i eliberare.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
7. Pocăința este prezentă în rugăciunile mele personale către Dumnezeu.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
8. Când îmi mărturisesc și mă pocăiesc de păcatele mele, simt asigurarea că sunt iertat de Dumnezeu.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
9. Simt o părere de rău autentică pentru păcatele mele.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
10. Când îmi mărturisesc un păcat, simt dorința de a fi eliberat de sub puterea lui.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
11. Închinarea mea către Dumnezeu este un răspuns la ceea ce a făcut El pentru mine.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
12. Închinarea mea se concentrează asupra Trinității: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
13. Participarea la Sfânta Cină mă aduce într-o relație mai apropiată cu Domnul Hristos.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
14. Particip la serviciile de închinare ale bisericii
- Niciodată
Mai rar decât o dată pe lună
Cam o dată pe lună
Cam de două ori pe lună
Cam de trei ori pe lună
Săptămânal
15. Meditez asupra pasajelor pe care le citesc din Biblie.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
16. Ascult muzică prin care este lăudat Dumnezeu.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
17. Îmi scriu într-un jurnal gândurile legate de călătoria mea spirituală.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
18. Îi iert necondiționat pe cei care mi-au greșit, chiar dacă rănilile și durerea pe care mi le-au produs au fost foarte mari.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional

5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
19. Când îmi analizez viața, recunosc că am mare nevoie de lucrarea lui Dumnezeu de răscumpărare.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
20. Îmi evaluez cultura pe baza principiilor găsite în Biblie.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
21. Când citesc sau aud despre infracțiunile teribile comise împotriva oamenilor, sunt îndurerat de răul care este în lume.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
22. Când aud de foamete, inundații, cutremure și alte dezastre, vreau să le ajut cumva pe victime.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
23. Când aud sau învăț despre felul imoral în care trăiesc unii oameni, doresc cu nerăbdare să se împlinească voia Domnului.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
-
24. Chiar dacă răul pare că este atât de puternic și generalizat, sunt încrezător că Dumnezeu va face în cele din urmă dreptate.
 1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent

25. Chiar dacă o situație pare a fi peste măsură de dificilă sau dureroasă, am încredere că în providența Sa, Dumnezeu poate scoate ceva bun din ea.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

26. Folosesc principii bazate pe Biblie pentru a-mi conduce deciziile etice.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

27. Citesc sau studiez Biblia pentru a cunoaște voia lui Dumnezeu.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

28. Când citesc sau studiez Biblia, încerc să învăț principiile care sunt prezente în pasajul respectiv.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

29. Studiez Biblia pentru a înțelege doctrinele bisericii mele.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

30. Ca parte a studiului meu biblic, analizez modul în care biserica s-a raportat la acele lucruri de-a lungul istoriei sale.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

31. Când citesc sau studiez Biblia, îmi schimb credințele și/sau comportamentul în conformitate cu noile informații sau noua înțelegere.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

32. Citesc articole și/sau cărți devoționale.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

33. Citesc sau studiez Biblia:

1. Niciodată
2. 10 ore sau mai puțin pe an
3. Cam 1-2 ore pe lună
4. Cam 1 oră pe săptămână
5. Cam 15-30 minute pe zi
6. Mai mult de 30 minute pe zi

34. Lucrez împreună cu alți credincioși creștini pentru a-L face cunoscut pe Isus Hristos altor oameni nereligioși.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

35. Pe baza abilităților și darurilor mele spirituale, particip în diferite moduri la lucrarea de evanghelizare a bisericii mele.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

36. Invit oameni nereligioși să vină la biserică sau să participe împreună cu mine la întâlniri în cadrul unor grupe mici.

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

37. Mă rog pentru oameni și organizații care lucrează pentru salvarea celor necredincioși.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
38. Când cineva din biserica mea este bolnav sau trece prin probleme și are nevoie de mine, îl ajut.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
39. Mă întâlnesc cu un grup restrâns de prieteni creștini pentru rugăciune, studiu biblic sau slujire.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
40. Sunt o persoană împăciuitoare printre prietenii și/sau membrii bisericii mele.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
41. În biserica mea locală, petrec timp chiar și cu aceia cu care nu am interese sociale sau intelectuale comune.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
42. Văd dovezi că participarea mea în biserică ajută și încurajează sau clădește întreaga congregație.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
43. Particip la o activitate de slujire a bisericii sau a unei organizații comunitare pentru a-i ajuta pe oamenii în nevoie.
1. Niciodată

2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
44. Când un prieten, un alt credincios sau un vecin se confruntă cu o durere, greutăți sau suferă o pierdere, sunt lângă el și sufăr împreună cu el.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
45. Sunt dependent de ajutorul lui Dumnezeu pentru de a-mi aduce la îndeplinire lucrarea pe care El m-a chemat să o fac.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
46. Am pus la dispoziție casa mea (apartamentul, camera) pentru a manifesta ospitalitate față de străini sau persoane în nevoie.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
47. Modul în care mă comport în mediul înconjurător este condus de ceea ce este cel mai bine pentru natură.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
48. Susțin financiar lucrarea bisericii.
1. Niciodată
 2. Foarte rar
 3. Rar
 4. Ocazional
 5. Frecvent
 6. Foarte frecvent
49. Renunț la lucruri pe care mi le doresc și fac sacrificii pentru lucrarea lui Dumnezeu.
1. Niciodată

2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

50. Aleg ce mănânc, beau și cum îmi trăiesc viața având în minte faptul că îngrijirea sănătății mele înseamnă o bună administrare a binecuvântărilor lui Dumnezeu în viața mea

1. Niciodată
2. Foarte rar
3. Rar
4. Ocazional
5. Frecvent
6. Foarte frecvent

ANEXĂ C

DESCRIEREA EȘANTIONULUI

NUMĂRUL DE PARTICIPANȚI PE CLASE

	Frecuencia	Porcentaje	Porcentaje válido	Porcentaje acumulado
Válidos	09 A	25	8,9	8,9
	09 B	22	7,8	16,7
	09 C	27	9,6	26,2
	10 A	16	5,7	31,9
	10 B	28	9,9	41,8
	10 C	27	9,6	51,4
	10 D	23	8,2	59,6
	11 A	22	7,8	67,4
	11 B	23	8,2	75,5
	11 C	21	7,4	83,0
	12 A	22	7,8	90,8
	12 B	12	4,3	95,0
	12 C	14	5,0	100,0
	Total	282	100,0	100,0

ANEXĂ D

ANALIZA FIABILITĂȚII

CHESTIONARUL DE MĂSURARE A NIVELULUI DE PARTICIPARE LA SPIRITUALITATEA CRESTINĂ

Alfa de Cronbach	N de elementos
,960	50

SUBSCALA RELAȚIA CU DUMNEZEU A CHESTIONARULUI DE MĂSURARE A NIVELULUI DE PARTICIPARE LA SPIRITUALITATEA CRESTINĂ

Alfa de Cronbach	N de elementos
,948	30

SUBSCALA RELAȚIA CU SEMENII A CHESTIONARULUI DE MĂSURARE A NIVELULUI DE PARTICIPARE LA SPIRITUALITATEA CRESTINĂ

Alfa de Cronbach	N de elementos
,849	14

CHESTIONARUL DEPENDENȚEI DE INTERNET

Alfa de Cronbach	N de elementos
,879	20

ANEXĂ E

STATISTICILE DESCRIPTIVE

VARIABILA PARTICIPAREA LA SPIRITUALITATEA CREȘTINĂ CU CELE DOUĂ SUBSCALE: RELAȚIA CU DUMNEZEU ȘI RELAȚIA CU SEMENII

	N	Mínimo	Máximo	Media	Desv. típ.
CSPP	282	1,00	5,38	4,0431	,80537
CSPP_RD	282	1,00	5,73	4,2650	,86307
CSPP_RcS	282	1,00	5,30	3,7102	,83450
N válido (según lista)	282				

VARIABILA DEPENDENȚA DE INTERNET

	N	Mínimo	Máximo	Media	Desv. típ.
PIUQ	282	1,10	4,40	2,1381	,58841
N válido (según lista)	282				

ANEXĂ F

TESTAREA IPOTEZELOR

		PIUQ	CSPP	CSPP RD	CSPP RcS
PIUQ	Correlación de Pearson	1	-,057	-,072	-,026
	Sig. (bilateral)		,340	,229	,658
	N	282	282	282	282
CSPP	Correlación de Pearson	-,057	1	,965**	,915**
	Sig. (bilateral)	,340		,000	,000
	N	282	282	282	282
CSPP_RD	Correlación de Pearson	-,072	,965**	1	,778**
	Sig. (bilateral)	,229	,000		,000
	N	282	282	282	282
CSPP_RcS	Correlación de Pearson	-,026	,915**	,778**	1
	Sig. (bilateral)	,658	,000	,000	
	N	282	282	282	282

** . La correlación es significativa al nivel 0,01 (bilateral).

ANEXĂ G

CORELAȚII

Correlaciones

	PIUQ	p01	p02	p03	p04	p05	p06	p07
PIUQ	1							
Correlación de Pearson		-,015	,042	,007	-,044	-,124	-,047	-,016
Sig. (bilateral)		,808	,482	,906	,457	,038	,437	,788
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p01	-,015	1						
Correlación de Pearson		,679**	,514**	,606**	,508**	,579**	,537**	
Sig. (bilateral)		,808	,000	,000	,000	,000	,000	
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p02	,042	,679**	1					
Correlación de Pearson		,529**	,574**	,516**	,568**	,505**		
Sig. (bilateral)		,482	,000	,000	,000	,000	,000	
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p03	,007	,514**	,529**	1				
Correlación de Pearson		,468**	,354**	,551**	,492**			
Sig. (bilateral)		,906	,000	,000	,000	,000	,000	,000
N	280	280	280	280	280	279	280	280
p04	-,044	,606**	,574**	,468**	1			
Correlación de Pearson		,488**	,484**	,520**				
Sig. (bilateral)		,457	,000	,000	,000	,000	,000	,000
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p05	-,124	,508**	,516**	,354**	,488**	1		
Correlación de Pearson		,481**	,568**					
Sig. (bilateral)		,038	,000	,000	,000	,000	,000	,000
N	281	281	281	279	281	281	280	281
p06	-,047	,579**	,568**	,551**	,484**	,481**	1	
Correlación de Pearson		,558**						
Sig. (bilateral)		,437	,000	,000	,000	,000	,000	,000
N	281	281	281	280	281	280	281	281
p07	-,016	,537**	,505**	,492**	,520**	,568**	,558**	1
Correlación de Pearson		,788	,000	,000	,000	,000	,000	
Sig. (bilateral)		282	282	282	280	282	281	282
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p08	-,068	,651**	,624**	,475**	,493**	,521**	,509**	,554**
Correlación de Pearson		,258	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		281	281	281	279	281	280	280
N	281	281	281	279	281	280	280	281
p09	-,059	,446**	,370**	,416**	,370**	,342**	,329**	,511**
Correlación de Pearson		,321	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		281	281	281	280	281	280	281
N	281	281	281	280	281	280	281	281
p10	-,017	,542**	,557**	,532**	,410**	,429**	,484**	,453**
Correlación de Pearson		,775	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		280	280	280	278	280	279	279
N	280	280	280	278	280	279	279	280
p11	-,056	,574**	,615**	,517**	,519**	,562**	,518**	,547**
Correlación de Pearson		,348	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		281	281	281	279	281	280	280
N	281	281	281	279	281	280	280	281
p12	-,086	,380**	,384**	,292**	,351**	,399**	,356**	,420**
Correlación de Pearson		,150	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		281	281	281	279	281	280	280
N	281	281	281	279	281	280	280	281
p13	-,008	,356**	,365**	,240**	,275**	,389**	,367**	,379**
Correlación de Pearson		,889	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		280	280	280	278	280	279	280
N	280	280	280	278	280	279	279	280
p14	-,085	,348**	,371**	,350**	,290**	,285**	,341**	,400**
Correlación de Pearson		,154	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		281	281	281	279	281	280	280
N	281	281	281	279	281	280	280	281
p15	-,093	,437**	,409**	,415**	,436**	,448**	,446**	,516**
Correlación de Pearson		,121	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		282	282	282	280	282	281	282
N	282	282	282	280	282	281	281	282
p16	-,130	,393**	,269**	,357**	,346**	,333**	,354**	,358**
Correlación de Pearson		,029	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sig. (bilateral)		282	282	282	280	282	281	282
N	282	282	282	280	282	281	281	282

Correlaciones

		p08	p09	p10	p11	p12	p13	p14	p15
PIUQ	Correlación de Pearson	-,068	-,059	-,017	-,056	-,086	-,008	-,085	-,093
	Sig. (bilateral)	,258	,321	,775	,348	,150	,889	,154	,121
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p01	Correlación de Pearson	,651**	,446**	,542**	,574**	,380**	,356**	,348**	,437**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p02	Correlación de Pearson	,624**	,370**	,557**	,615**	,384**	,365**	,371**	,409**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p03	Correlación de Pearson	,475**	,416**	,532**	,517**	,292**	,240**	,350**	,415**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	279	280	278	279	279	278	279	280
p04	Correlación de Pearson	,493**	,370**	,410**	,519**	,351**	,275**	,290**	,436**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p05	Correlación de Pearson	,521**	,342**	,429**	,562**	,399**	,389**	,285**	,448**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	280	279	280	280	279	280	281
p06	Correlación de Pearson	,509**	,329**	,484**	,518**	,356**	,367**	,341**	,446**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	280	279	280	281
p07	Correlación de Pearson	,554**	,511**	,453**	,547**	,420**	,379**	,400**	,516**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p08	Correlación de Pearson	1	,443**	,560**	,541**	,405**	,350**	,380**	,431**
	Sig. (bilateral)		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	279	281	281	279	280	281
p09	Correlación de Pearson	,443**	1	,517**	,493**	,355**	,336**	,326**	,422**
	Sig. (bilateral)	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	280	279	280	281
p10	Correlación de Pearson	,560**	,517**	1	,550**	,301**	,284**	,329**	,408**
	Sig. (bilateral)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000
	N	279	279	280	279	279	279	279	280
p11	Correlación de Pearson	,541**	,493**	,550**	1	,526**	,395**	,336**	,462**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000
	N	281	280	279	281	281	279	280	281
p12	Correlación de Pearson	,405**	,355**	,301**	,526**	1	,375**	,338**	,406**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000
	N	281	280	279	281	281	279	280	281
p13	Correlación de Pearson	,350**	,336**	,284**	,395**	,375**	1	,378**	,331**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000
	N	279	279	279	279	279	280	279	280
p14	Correlación de Pearson	,380**	,326**	,329**	,336**	,338**	,378**	1	,406**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000
	N	280	280	279	280	280	279	281	281
p15	Correlación de Pearson	,431**	,422**	,408**	,462**	,406**	,331**	,406**	1
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	
	N	281	281	280	281	281	280	281	282
p16	Correlación de Pearson	,368**	,275**	,253**	,353**	,313**	,314**	,433**	,433**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	280	281	281	280	281	282

Correlaciones

		p16	p17	p18	p19	p20	p21	p22	p23
PIUQ	Correlación de Pearson	-,130	,005	-,100	-,045	-,066	,017	,045	-,030
	Sig. (bilateral)	,029	,939	,094	,449	,273	,777	,451	,622
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p01	Correlación de Pearson	,393**	,182**	,254**	,406**	,366**	,254**	,140*	,496**
	Sig. (bilateral)	,000	,002	,000	,000	,000	,000	,019	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p02	Correlación de Pearson	,269**	,129*	,201**	,492**	,420**	,213**	,213**	,495**
	Sig. (bilateral)	,000	,031	,001	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p03	Correlación de Pearson	,357**	,136*	,124*	,481**	,350**	,186**	,172**	,435**
	Sig. (bilateral)	,000	,023	,038	,000	,000	,002	,004	,000
	N	280	280	280	280	278	280	280	280
p04	Correlación de Pearson	,346**	,180**	,256**	,339**	,349**	,235**	,153*	,410**
	Sig. (bilateral)	,000	,002	,000	,000	,000	,000	,010	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p05	Correlación de Pearson	,333**	,127*	,213**	,369**	,393**	,262**	,242**	,429**
	Sig. (bilateral)	,000	,034	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	281	281	279	281	281	281
p06	Correlación de Pearson	,354**	,120*	,184**	,426**	,354**	,153*	,171**	,450**
	Sig. (bilateral)	,000	,045	,002	,000	,000	,010	,004	,000
	N	281	281	281	281	279	281	281	281
p07	Correlación de Pearson	,358**	,246**	,195**	,411**	,448**	,287**	,258**	,506**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,001	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p08	Correlación de Pearson	,368**	,161**	,184**	,461**	,417**	,191*	,169*	,426**
	Sig. (bilateral)	,000	,007	,002	,000	,000	,001	,004	,000
	N	281	281	281	281	280	281	281	281
p09	Correlación de Pearson	,275**	,128*	,271**	,379**	,368**	,361**	,251**	,421**
	Sig. (bilateral)	,000	,031	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	281	281	279	281	281	281
p10	Correlación de Pearson	,253**	,123*	,194**	,473**	,434**	,259**	,210**	,436**
	Sig. (bilateral)	,000	,040	,001	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	280	280	280	278	280	280	280
p11	Correlación de Pearson	,353**	,093	,191**	,417**	,398**	,233**	,217**	,464**
	Sig. (bilateral)	,000	,118	,001	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	281	281	281	280	281	281	281
p12	Correlación de Pearson	,313**	,056	,147*	,294**	,282**	,173*	,147*	,264**
	Sig. (bilateral)	,000	,352	,014	,000	,000	,004	,014	,000
	N	281	281	281	281	280	281	281	281
p13	Correlación de Pearson	,314**	,210**	,241**	,261**	,343**	,194*	,118	,378**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,048	,000
	N	280	280	280	280	278	280	280	280
p14	Correlación de Pearson	,433**	,040	,204**	,417**	,345**	,214**	,101	,279**
	Sig. (bilateral)	,000	,506	,001	,000	,000	,000	,090	,000
	N	281	281	281	281	279	281	281	281
p15	Correlación de Pearson	,433**	,240**	,219**	,353**	,492**	,367**	,343**	,402**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282
p16	Correlación de Pearson	1	,112	,184**	,361**	,365**	,257**	,187**	,370**
	Sig. (bilateral)		,059	,002	,000	,000	,000	,002	,000
	N	282	282	282	282	280	282	282	282

Correlaciones

		p24	p25	p26	p27	p28	p29	p30	p31
PIUQ	Correlación de Pearson	-,074	-,106	-,100	-,082	-,091	-,079	,027	,064
	Sig. (bilateral)	,215	,075	,093	,171	,129	,186	,651	,283
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p01	Correlación de Pearson	,600**	,573**	,482**	,476**	,341**	,352**	,238**	,370**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p02	Correlación de Pearson	,638**	,530**	,476**	,424**	,348**	,357**	,283**	,353**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p03	Correlación de Pearson	,504**	,537**	,451**	,404**	,253**	,260**	,207**	,329**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000
	N	279	280	278	279	280	280	280	278
p04	Correlación de Pearson	,509**	,539**	,459**	,507**	,393**	,384**	,304**	,413**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p05	Correlación de Pearson	,453**	,453**	,408**	,466**	,331**	,379**	,275**	,304**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	281	281	281	279
p06	Correlación de Pearson	,536**	,491**	,412**	,439**	,306**	,353**	,213**	,327**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	281	281	281	279
p07	Correlación de Pearson	,488**	,479**	,426**	,551**	,459**	,424**	,333**	,392**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p08	Correlación de Pearson	,557**	,551**	,481**	,455**	,373**	,404**	,236**	,349**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	280	280	281	281	281	280
p09	Correlación de Pearson	,435**	,457**	,387**	,432**	,343**	,278**	,240**	,358**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	281	281	281	279
p10	Correlación de Pearson	,496**	,468**	,453**	,397**	,330**	,248**	,221**	,315**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	279	280	279	279	280	280	280	278
p11	Correlación de Pearson	,537**	,517**	,444**	,472**	,342**	,355**	,288**	,380**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	280	280	281	281	281	280
p12	Correlación de Pearson	,339**	,331**	,259**	,403**	,316**	,366**	,263**	,228**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	280	280	281	281	281	280
p13	Correlación de Pearson	,282**	,246**	,291**	,423**	,312**	,340**	,276**	,288**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	279	280	279	279	280	280	280	278
p14	Correlación de Pearson	,411**	,358**	,428**	,441**	,398**	,359**	,226**	,283**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	281	279	280	281	281	281	279
p15	Correlación de Pearson	,384**	,429**	,552**	,603**	,634**	,495**	,435**	,480**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280
p16	Correlación de Pearson	,345**	,378**	,454**	,407**	,325**	,284**	,201**	,321**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000
	N	281	282	280	281	282	282	282	280

Correlaciones

		p32	p33	p34	p35	p36	p37	p38	p39
PIUQ	Correlación de Pearson	-,033	-,047	,013	,059	-,002	,051	-,076	-,028
	Sig. (bilateral)	,583	,434	,828	,320	,976	,391	,204	,640
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p01	Correlación de Pearson	,404**	,358**	,348**	,298**	,299**	,330**	,260**	,332**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p02	Correlación de Pearson	,337**	,340**	,267**	,300**	,270**	,326**	,292**	,256**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p03	Correlación de Pearson	,322**	,263**	,246**	,311**	,193**	,231**	,135	,175**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,001	,000	,024	,003
	N	280	279	280	280	280	279	279	280
p04	Correlación de Pearson	,357**	,383**	,340**	,296**	,321**	,349**	,273**	,308**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p05	Correlación de Pearson	,285**	,339**	,353**	,339**	,372**	,372**	,296**	,274**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	281	281	281	280	280	281
p06	Correlación de Pearson	,363**	,362**	,281**	,302**	,223**	,335**	,163**	,259**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,006	,000
	N	281	280	281	281	281	280	280	281
p07	Correlación de Pearson	,446**	,433**	,369**	,410**	,344**	,365**	,211	,359**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p08	Correlación de Pearson	,423**	,353**	,356**	,337**	,323**	,321**	,297**	,378**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	281	281	281	280	281	281
p09	Correlación de Pearson	,341**	,311**	,194**	,296**	,295**	,254**	,210**	,185**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,001	,000	,000	,000	,000	,002
	N	281	280	281	281	281	280	280	281
p10	Correlación de Pearson	,361**	,369**	,265**	,292**	,259**	,219**	,228**	,172**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,004
	N	280	279	280	280	280	279	279	280
p11	Correlación de Pearson	,390**	,411**	,335**	,330**	,364**	,338**	,327**	,377**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	281	281	281	280	281	281
p12	Correlación de Pearson	,254**	,336**	,257**	,282**	,222**	,289**	,241**	,260**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	281	281	281	280	281	281
p13	Correlación de Pearson	,276**	,314**	,279**	,374**	,344**	,336**	,248**	,333**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	280	279	280	280	280	279	279	280
p14	Correlación de Pearson	,431**	,342**	,330**	,405**	,241**	,311**	,224**	,307**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	281	280	281	281	281	280	280	281
p15	Correlación de Pearson	,450**	,419**	,393**	,400**	,352**	,343**	,313**	,353**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282
p16	Correlación de Pearson	,491**	,373**	,448**	,441**	,283**	,280**	,277**	,288**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	282	281	282	282	282	281	281	282

Correlaciones

		p40	p41	p42	p43	p44	p45	p46	p47
PIUQ	Correlación de Pearson	-,001	-,012	,102	,007	-,124	-,182	,115	-,011
	Sig. (bilateral)	,984	,836	,087	,902	,038	,002	,054	,849
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p01	Correlación de Pearson	,338**	,261**	,387**	,175**	,256**	,474**	,122*	,287**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,003	,000	,000	,040	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p02	Correlación de Pearson	,314**	,259**	,421**	,210**	,214**	,456**	,190**	,244**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p03	Correlación de Pearson	,220**	,138*	,306**	,120*	,208**	,403**	,156**	,213**
	Sig. (bilateral)	,000	,021	,000	,045	,000	,000	,009	,000
	N	280	279	279	279	280	279	280	278
p04	Correlación de Pearson	,291**	,259**	,390**	,254**	,210**	,427**	,157**	,276**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,009	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p05	Correlación de Pearson	,267**	,232**	,374**	,215**	,243**	,414**	,123*	,288**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,040	,000
	N	280	280	280	280	281	280	280	279
p06	Correlación de Pearson	,236**	,201**	,316**	,121*	,208**	,452**	,150*	,227**
	Sig. (bilateral)	,000	,001	,000	,043	,000	,000	,012	,000
	N	281	280	280	280	281	280	281	279
p07	Correlación de Pearson	,339**	,283**	,405**	,225**	,202**	,428**	,121*	,238**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,001	,000	,042	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p08	Correlación de Pearson	,245**	,243**	,414**	,229**	,228**	,499**	,184**	,250**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,002	,000
	N	280	281	281	281	281	281	280	280
p09	Correlación de Pearson	,271**	,240**	,359**	,165**	,293**	,365**	,180**	,269**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,006	,000	,000	,002	,000
	N	281	280	280	280	281	280	281	279
p10	Correlación de Pearson	,252**	,248**	,362**	,152*	,275**	,460**	,155**	,314**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,011	,000	,000	,009	,000
	N	279	279	279	279	280	279	279	278
p11	Correlación de Pearson	,330**	,221**	,383**	,222**	,312**	,425**	,132*	,342**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,027	,000
	N	280	281	281	281	281	281	280	280
p12	Correlación de Pearson	,217**	,188**	,297**	,205**	,252**	,294**	,168**	,165**
	Sig. (bilateral)	,000	,002	,000	,001	,000	,000	,005	,006
	N	280	281	281	281	281	281	280	280
p13	Correlación de Pearson	,312**	,236**	,340**	,262**	,207**	,276**	,183**	,154**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,002	,010
	N	279	279	279	279	280	279	279	278
p14	Correlación de Pearson	,299**	,299**	,348**	,324**	,167**	,380**	,138**	,217**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,005	,000	,021	,000
	N	280	280	280	280	281	280	280	279
p15	Correlación de Pearson	,346**	,349**	,398**	,307**	,299**	,385**	,189**	,294**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,001	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280
p16	Correlación de Pearson	,288**	,252**	,316**	,292**	,248**	,348**	,062	,244**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,297	,000
	N	281	281	281	281	282	281	281	280

Correlaciones

		p48	p49	p50
PIUQ	Correlación de Pearson	-,015	-,083	-,036
	Sig. (bilateral)	,804	,166	,553
	N	282	282	280
p01	Correlación de Pearson	,262**	,324**	,371**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280
p02	Correlación de Pearson	,270**	,373**	,385**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280
p03	Correlación de Pearson	,317**	,237**	,307**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	280	280	278
p04	Correlación de Pearson	,331**	,381**	,409**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280
p05	Correlación de Pearson	,292**	,362**	,367**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	279
p06	Correlación de Pearson	,306**	,197**	,335**
	Sig. (bilateral)	,000	,001	,000
	N	281	281	279
p07	Correlación de Pearson	,395**	,308**	,289**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280
p08	Correlación de Pearson	,327**	,331**	,357**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	280
p09	Correlación de Pearson	,293**	,252**	,336**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	279
p10	Correlación de Pearson	,222**	,212**	,377**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	280	280	278
p11	Correlación de Pearson	,290**	,361**	,434**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	280
p12	Correlación de Pearson	,221**	,293**	,250**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	280
p13	Correlación de Pearson	,323**	,359**	,288**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	280	280	278
p14	Correlación de Pearson	,362**	,267**	,328**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	281	281	279
p15	Correlación de Pearson	,295**	,320**	,281**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280
p16	Correlación de Pearson	,464**	,292**	,336**
	Sig. (bilateral)	,000	,000	,000
	N	282	282	280

REFERINȚE

- Ač-Nikolić, E., Zarić, D. și Nićiforović-Šurković, O. (2015). Prevalence of internet addiction among schoolchildren in Novi Sad. *Srpski Arhiv za Celokupno Lekarstvo*, 143(11-12), 719-725. Doi:10.2298/SARH1512719A
- Ahmadi, K. (2014). Internet addiction among Iranian adolescents: A nationwide study. *Acta Medica Iranica*, 52(6), 467-472.
- Barbosa de Sousa, R. (2005). *Por sobre todo cuida tu corazón*. Buenos Aires: Kairos.
- Bax, T. (2014). Internet addiction in China: The battle for the hearts and minds of youth. *Deviant Behavior*, 35(90), 687-702. doi:10.1080/01639625.21013.878576
- Berger, K. (2003). *Identity and experience in the New Testament*. Minneapolis: Fortress Press.
- Besier, G. (2003). La espiritualidad cristiana en la reforma. *Anuario de la Historia de la Iglesia*, 12(1), 129-138.
- Buciuman, I. (1995). Oh, tinerii. *Curierul Adventist*, 8(85), 20-21.
- Budzik, M.F., Kerigan, M., Philips, C. și Creighton-Jobe, R. (2009). *The complete illustrated guide to Catholicism: A comprehensive guide to the history, philosophy and practice of Catholic Christianity, with more than 500 beautiful illustrations*. London: Hermes House.
- Canales, D.C. (2008). Litere mari? A noble quest: Cultivating Christian spirituality in Catholic adolescents and the usefulness of 12 pastoral practices. *International Journal of Children's Spirituality*, 14(1), 63–77. doi:10.1080/13644360802658768
- Cardak, M. (2013). Psychological well-being and internet addiction among university students. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 12(3), 134-141. Extras de la <http://www.tojet.net/articles/v12i3/12312.pdf>
- Charlton, J. P., Soh, P. C. H., Ang, P. H. și Chew, K. W. (2013). Religiosity, adolescent internet usage motives and addiction. *Information, Communication & Society*, 16(10), 1619-1638. doi:10.1080/1369118X.2012.735251
- Cohen-Almagor, C. (2011). Internet history. *International Journal of Technoethics*, 2(2), 45-64. doi:10.4018/jte.2011040104

- Coman, I. (1999). *Teo-Doxo-Logia*. București: Episteimon.
- Crainic, N. (1993). *Sfințenia în împlinirea umanului*. Iași: Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.
- De Vos, A., Strydum, H., Fouche, C. B. și Delport, C. S. L. (2002). *Research at grass roots, for the social sciences and human service professions* (2^a ed.). Pretoria: Van Schaik.
- Diomidous, M., Chardalias, K., Magita, A., Koutonias, P., Panagiotopoulou, P. și Mantas, J. (2016). Social and psychological effects of the internet use. *Acta Informatica Medica*, 24(1), 66-68. doi:10.5455/aim.2016.24.66-68
- Durkee, T., Carli, V., Floderus, B., Wasserman, C., Sarchiapone, M., Apter, A., . . . Wasserman, D. (2016). Pathological internet use and risk-behaviors among European adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(3), 294. doi:10.3390/ijerph13030294
- Duță, D. S. (2011). *Sensibilitatea moral religioasă la adolescenți*. București: Editura Universitară.
- Elwell, J. S. (2010). Halos and avatars: Playing video games with God - Edited by Craig Detweiler. *Religious Studies Review*, 36(4), 288-289. doi:10.1111/j.1748-0922.2010.01464_2.x
- Engebretson, K. (2006). God's got your back: Teenage boys talk about bod. *International Journal of Children's Spirituality*, 11, 329-345. doi.org/10.1080/13644360601014056
- Festi, R., Scharkow, M. și Quandt, T. (2013). Problematic computer game use among adolescents, younger and older adults. *Addiction*, 108(3), 592-599. doi:10.1111/add.12016
- Fortson, B. L., Scotti, J. R., Chen, Y., Malone, J. și Del Ben, K. (2007). Internet use, abuse, and dependence among students at a southeastern regional university. *Journal of American College Health*, 56(2), 137-144 .doi:10.3200/JACH.56.2.137-146.
- Foster, R. (2005). *Disciplinele spirituale*. București: Logos.
- Gardyn, R. și Fetto, J. (2000, aprilie). Somebody say amen! *American Demographics*, 22(4), 72.
- Global Internet Report*. (2016). Extras de la https://www.internetsociety.org/globalinternetreport/2016/wp-content/uploads/2016/11/ISOC_GIR_2016-v1.pdf
- Grusser, S. M., Thalemann, R. și Griffiths, M. D. (2007). Excessive computer game playing: Evidence for addiction and aggression? *Cyberpsychology and Behaviour*, 10(2), 290-292. doi:10.1089/cpb.2006.9956

- Hoffman, A. L. (2009). *The relationship between the practice of Christian spiritual disciplines and internet pornography use among Christian college students* (Teză de doctorat). De la baza de date ProQuest Dissertation and Theses (UMI N° 3481816)
- Holder, M. D., Coleman, B., Krupa, T. și Krupa, E. (2016). Well-being's relation to religiosity and spirituality in children and adolescents in Zambia. *Journal of Happiness Studies*, 17, 1235-1253. doi:10.1007/S10902-015-9640-x
- Hur, M. H. (2012). Current trends of internet addiction disorder research: A review of 2000–2008 Korean academic journal articles. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, 22(3), 187-201. doi:10.1080/02185385.2012.691718.
- Hylbes, B. (2007). *Prea ocupat pentru a nu mă ruga*. Oradea: Casa Cărții.
- James, A. G., Fine, M. A. și Turner, L. J. (2012). An empirical examination of youths' perceptions of spirituality as an internal developmental asset during adolescence. *Applied Developmental Science*, 16(4), 181-194. doi:10.1080/10888691.2012.722891
- Kaess, M., Parzer, P., Brunner, R., Koenig, J., Durkee, T., Carli, V. și Wasserman, D. (2016). Pathological internet use is on the rise among European adolescents. *The Journal of Adolescents Health*, 59(2), 236-239. doi:10.1016/j.jadohealth.2016.04.009
- Kim, E. J., Namkoong, K. și Ku, T. (2008). The relationship between online game addiction and aggression, self-control and narcissistic personality traits. *European Psychiatry*, 23(3), 212-218. doi: 10.1016/j.europsych.2007.10.010
- Knabb, J. J. și Pelletier, J. (2014). The relationship between problematic internet use, God attachment, and psychological functioning among adults at a Christian university. *Mental Health, Religion & Culture*, 17(3), 239-251. doi:10.1080/13674676.2013.787977
- Knight, G. R. (2005). *Mă socoteam desăvârșit*. Câmpina: Zappy's.
- Leung, L. (2014). Predicting internet risks: A longitudinal panel study of gratifications-sought, internet addiction symptoms, and social media use among children and adolescents. *Health Psychology and Behavioral Medicine*, 2(1), 424-439. doi:10.1080/21642850.2014.902316
- Li, K. K. și Chow, W. Y. (2015). Religiosity/spirituality and prosocial behaviors among Chinese Christian adolescents: The mediating role of values and gratitude. *Psychology of Religion and Spirituality*, 7(2), 150-161. doi:10.1037/a0038294
- Li, Z. N. și Drew, M. S. (2004). *Fundamentals of multimedia*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.

- Lindle, J. C. (2005). *Affirming their faith, dispelling old myths*. Winona: St Mary's Press.
- Lutz, A. și Borgman, D. (2002). Teenage spirituality and the internet. *Cultic Studies Review*, 1, 137-151.
- Mami, S. și Hatami-Zad, A. H. (2014). Investigating the effect of internet addiction on social skills and high school students' achievement. *International Journal of Social Sciences and Education*, 4(Special Issue), 56-61.
- Margulis, L. (2007). El aspecto lúdico del e-learning: el juego en entornos virtuales de aprendizaje. *Revista Digital de Investigación en Docencia Universitaria*, 3(1). doi:10.19083/ridv.2.23
- Marques, S. C., Lopez, S. J. și Mitchell, J. (2013). The role of hope, spirituality and religious practice in adolescents' life satisfaction: Longitudinal findings. *Journal of Happiness Studies*, 14: 25. doi:10.1007/S10902-012-9328-3.
- Messias, E., Castro, J., Saini, A., Usman, M. și Peeples, D. (2011). Sadness, suicide, and their association with video game and internet overuse among teens: Results from the youth risk behavior survey 2007 and 2009. *Suicide & Life-Threatening Behavior*, 41(3), 307-315. doi:10.1111/j.1943-278X.2011.00030.x
- McGraw, P. C. (2003). *În căutarea sinelui*. București: Curtea Veche.
- Niculita, Z. (2008). Valuegenesis – ferestre către tineri. *Curierul Adventist*, 8(85), 18-20.
- O'brien, L. A., Denny, S., Clark, T., Fleming, T., Teevale, T. și Robinson, E. (2013). The impact of religion and spirituality on the risk behaviours of young people in Aotearoa, New Zealand. *Youth Studies Australia*, 32(4), 25-37.
- O'Connor, T. P., Hoge, D. R. și Alexander, E. (2002). The relative influence of youth and adult experiences on personal spirituality and church involvement. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 41(4), 723-732. doi:10.1111/1468-5906.00157
- Ozcinar, Z. (2011). The relationship between internet addiction and communication, educational and physical problems of adolescents in North Cyprus. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 21(1), 22-32. doi:10.1375/ajgc.21.1.22
- Pies, R. (2009). Should DSM–V designate "internet addiction" a mental disorder. *Psychiatry*, 6(2), 31-37.
- Pontes, H. M. și Griffiths, M. D. (2014). Assessment of internet gaming disorder in clinical research: Past and present perspectives. *Clinical Research and Regulatory Affairs*, 31(2-4), 35-48. doi:10.3109/10601333.2014.962748

- Pool, J. B. (2011). Toward spirituality of post-Christian disciples of Jesus. *Communio Viatorum*, 53(1), 3-46.
- Prensky, M. (2012). *From digital natives to digital wisdom: Hopeful essays for 21st century education*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Raftopoulos, M. și Bates, G. (2011). It's that knowing that you are not alone: The role of spirituality in adolescent resilience. *International Journal of Children's Spirituality*, 16(2), 151-67. doi:10.1080/1364436X.2011.580729
- Ramirez, O., Ashley, G. și Cort, M. (2014). What does it mean to be a Christian? Exploring the religious identity of intrinsically and extrinsically religious Black Seventh-day Adventist university students. *Journal of Research on Christian Education*, 23, 56-69. doi:10.1080/10656219.2013.810558
- Şahin, C. și Evran, A. (2011). An analysis of internet addiction levels of individuals according to various variables. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(4), 60-66. Extras de la <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ946612.pdf>
- Salazar, C. (2008). *Teología e historia: la iglesia primitiva*. Extras de la <http://csalazar.org/2008/02/22/la-iglesia-primitiva>
- Sanders, C. E., Field, T. M., Diego, M. și Kaplan, M. (2000). The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents. *Adolescence*, 35(138), 237-241.
- Schneiders, S. M. (2003). Religion vs. spirituality: A contemporary conundrum. *Spiritus: A Journal of Christian Spirituality*, 3(2), 163-185. doi:10.1353/scs.2003.0040
- Scorgie, G. G. (2013). Review essay of four views on Christian spirituality. *Journal of Spiritual Formation & Soul Care*, 6(2), 288-295.
- Shek, D. T. L. și Yu, L. (2012). Internet addiction phenomenon in early adolescents in Hong Kong. *The Scientific World Journal*, 2012. doi:10.1100/2012/104304
- Short, M., Kasper, T. și Wetterneck, C. (2015). The relationship between religiosity and internet pornography use. *Journal of Religion & Health*, 54(2), 571-583. doi:10.1007/s10943-014-9849-8.
- Sousa Matias, G. E. (2014). *Adicción a internet y participación de la espiritualidad cristiana en estudiantes de la Universidad de Montemorelos en el periodo académico 2010-2011* (Teza de master). Universitatea Montemorelos, Mexic.
- Spada, M. M. (2014). An overview of problematic internet use. *Addicted Behaviour*, 39(1), 3-6. doi:10.1016/j.addbeh.2013.09.007

- Stavropoulos, V., Kuss, D., Griffiths, M. și Motti-Stefanidi, F. (2015). A longitudinal study of adolescent internet addiction: The role of conscientiousness and classroom hostility. *Journal of Adolescent Research*, 31(4), 1–32. doi:10.1177/0743558415580163
- Stăniloae, D. (1992). *Spiritualitatea ortodoxă ascetică și mistică*. București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
- Ștefan, N. (2013). *Relația dintre tipul de școală urmată și potențialul de creștere spirituală a studenților adventiști din București* (Teză de master). Universitatea Montemorelos, Mexic.
- Ștefănescu, C., Chiriță, V., Chiriță, R. și Chele, G. (2007, iulie). *Network identity, the internet addiction and Romanian teenager*. Document prezentat la 4th WSEAS/IASME International Conference on Engineering Education, Agios Nikolaos, Crete Island, Greece.
- Subrahmanyam, K. și Lin, G. (2007). Adolescents on the net: Internet use and well-being. *Adolescence*, 42(168), 659-677.
- Thatcher, A. și Goolam, S. (2005). Development and psychometric properties of the problematic internet use questionnaire. *South African Journal of Psychology*, 35(4), 793-809. doi:10.1177/008124630503500410
- Thayer, O. J. (2004). Constructing a spirituality measure based on learning theory: The Christian spiritual participation profile. *Journal of Psychology and Christianity*, 23(3), 195-207.
- Van der Merwe, D. G. (2013). Early Christian spirituality according to the first epistle of John: The identification of different lived experiences. *HTS Teologiese Studies*, 69(1). doi:10.4102/hts.v69i1.1286
- Van Rooij, A. J. (2011). *Online video game addiction: Exploring a new phenomenon* (Teză de doctorat). Rotterdam, The Netherlands: Erasmus University Rotterdam.
- Wang, L., Luo, J., Bai, Y., Kong, J., Luo, J., Gao, W. și Sun, X. (2013). Internet addiction of adolescents in China: Prevalence, predictors, and association with well-being. *Addiction Research & Theory*, 21(1), 62-69. doi:10.3109/16066359.2012.690053
- Ward, K. (2005). 'No longer believing' -- or -- 'believing without belonging'. *Modern Believing*, 46(2), 35-45. doi:103828/MB.46.2.35
- Weinstein, A. și Lejoveaux, M. (2010). Internet addiction or excessive internet use. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36(5), 277-283. doi:10.3109/00952990.2010.491880

- White, E. (1997). *Principiile fundamentale ale educației creștine*. București: Viață și Sănătate.
- White, E. (2000a). *Minte, caracter și personalitate* (Vol 1). București: Viață și Sănătate.
- White, E. (2000b). *Sfaturi pentru biserică*. București: Viață și Sănătate.
- White, E. (2001). *Educație*. București: Viață și Sănătate.
- White, E. (2013). *Calea către Hristos*. București: Viață și Sănătate.
- Wolfeich, C. E. și Schneider, J. (2013). A comparative research conversation: American Catholic and German Protestant spirituality studies. *International Journal of Practical Theology*, 17(1), 100-130. doi:10.1515/ijpt-2013-0008
- Wood, M., Center, H. și Parenteau, S. C. (2016). Social media addiction and psychological adjustment: religiosity and spirituality in the age of social media. *Mental Health, Religion & Culture*, 19(9), 972-983. doi:10.1080/13674676.2017.1300791
- Wu, T. C., Scott, D. și Yang, C. C. (2013). Advanced or addicted? Exploring the relationship of recreation specialization to flow experiences and online game addiction. *Leisure Sciences*, 35(3), 203-217. doi:10.1080/01490400.2013.780497
- Yonker, J.E., Schnabelrauch, C. A. și Dehaan, L. G. (2012). The relationship between spirituality and religiosity on psychological outcomes in adolescents and emerging adults: A meta-analytic review. *Journal of Adolescence*, 35(2), 299-314. doi:10.1016/j.adolescence.2011.08.010
- Young, K. S. și de Abreu, C. N. (2010). *Internet addiction: A handbook and guide to evaluation and treatment*. Hoboken, NJ: John Willey and Sons.
- Yuan, K., Qin, W., Liu, Y. și Tian, J. (2011). Internet addiction: Neuroimaging findings. *Communicative & Integrative Biology*, 4(6), 637-639, doi:10.4161/cib.17871
- Ze-Nian, L. și Drew, M. (2004). *Fundamentals of multimedia*. New Jersey: Pearson